Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

P9_TA(2021)0014

Inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning ELi poliitikat selles valdkonnas käsitlev 2019. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 20. jaanuari 2021. aasta resolutsioon inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2019. aasta aruande kohta (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ning muid ÜRO inimõiguste alaseid lepinguid ja inimõigusi käsitlevaid dokumente,

— võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „põhiõiguste harta“),

— võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, eelkõige selle 2., 3., 11. ja 17. põhimõtet,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikleid 2, 3, 8, 21 ja 23,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 17 ja 207,

— võttes arvesse 28. juunil 2016. aastal tutvustatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,

— võttes arvesse ÜRO 17 säästva arengu eesmärki ja säästva arengu tegevuskava aastani 2030,

— võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning ÜRO inimõiguste komitee üldisi märkusi,

— võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti ning ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste komitee üldisi märkusi,

— võttes arvesse ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW) ja ÜRO naistevastase diskrimineerimise lõpetamise komitee üldisi soovitusi,

— võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni ja selle kahte 25. mail 2000. aastal vastu võetud fakultatiivprotokolli,

— võttes arvesse 30. märtsi 2007. aasta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,

— võttes arvesse ÜRO Peaassamblee poliitilist deklaratsiooni HIV ja AIDSi kohta: „On the Fast Track to Accelerating the Fight against HIV and to Ending the AIDS Epidemic by 2030“ (Otseteel HIV-vastase võitluse kiirendamiseks ja AIDSi-epideemia lõpetamiseks 2030. aastaks), mis võeti vastu 8. juunil 2016. aastal,

— võttes arvesse ÜRO 18. detsembril 1992. aastal vastu võetud deklaratsiooni rahvuslikesse või etnilistesse, usulistesse ja keelelistesse vähemustesse kuuluvate isikute õiguste kohta,

— võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 22. detsembri 2018. aasta resolutsiooni ülemaailmse üleskutse kohta konkreetsete meetmete võtmiseks rassismi, rassilise diskrimineerimise, ksenofoobia ja sellega seotud sallimatuse täielikuks kaotamiseks ning Durbani deklaratsiooni ja tegevuskava laiaulatuslikuks rakendamiseks ja järelmeetmeteks,

— võttes arvesse ÜRO Peaassamblee otsust, millega määratakse 22. august ÜRO rahvusvaheliseks usutunnistusest või veendumustest tingitud vägivalla ohvrite mälestuspäevaks, mis võeti vastu 28. mail 2019. aastal,

— võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 29. aprilli 2019. aasta resolutsiooni nr 2467 seksuaalse vägivalla kohta konfliktiolukorras,

— võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning ELi strateegilist lähenemisviisi naistele, rahule ja julgeolekule aastatel 2019–2024,

— võttes arvesse ELi ja ÜRO algatust „Spotlight“, mille eesmärk on kaotada naiste- ja tütarlastevastane vägivald,

— võttes arvesse Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ning nende läbivaatamist käsitlevate konverentside tulemusi,

— võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 21. juuni 2019. aasta konventsiooni nr 190 vägivalla ja ahistamise kohta,

— võttes arvesse 21. juunil 2019. aastal avaldatud ILO sajanda aastapäeva deklaratsiooni töö tuleviku kohta,

— võttes arvesse 16. augusti 2019. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit, mis käsitleb ÜRO Keskkonnaprogrammi ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo vahelist koostööd,

— võttes arvesse Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni ning Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat, mis võeti vastu 5. novembril 1992. aastal,

— võttes arvesse Euroopa Nõukogu 11. mai 2011. aasta naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (edaspidi Istanbuli konventsioon), mida kõik liikmesriigid ei ole ratifitseerinud,

— võttes arvesse 28. aprilli 2015. aasta inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) „Inimõigused ELi tegevuskava keskmes“ (JOIN(2015)0016), mille nõukogu võttis vastu 20. juulil 2015. aastal, ning selle vahehindamist 2017. aasta juunis (SWD(2017)0254),

— võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024), mille nõukogu võttis vastu 17. novembril 2020. aastal,

— võttes arvesse nõukogu 18. veebruari 2019. aasta järeldusi ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2019. aastal,

— võttes arvesse nõukogu 17. juuni 2019. aasta järeldusi eeskirjadel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks võetud ELi meetmete kohta,

— võttes arvesse nõukogu 15. juuli 2019. aasta järeldusi ELi prioriteetide kohta ÜROs ja ÜRO Peaassamblee 74. istungijärgul,

— võttes arvesse nõukogu 14. oktoobri 2019. aasta järeldusi demokraatia kohta,

— võttes arvesse nõukogus 24. juunil 2013. aastal vastu võetud suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (LGBTI) inimeste kõigi inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,

— võttes arvesse 24. juunil 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,

— võttes arvesse ELi suuniseid surmanuhtluse kohta, mida nõukogu uuendas 12. aprillil 2013. aastal, sõnavabaduse kohta internetis ja mujal, mille nõukogu võttis vastu 12. mail 2014. aastal, ning inimõiguste kaitsjate kohta, mille nõukogu võttis vastu 14. juunil 2004. aastal,

— võttes arvesse 18. märtsil 2019. aastal nõukogu poolt vastu võetud ELi inimõigustealaseid suuniseid mittediskrimineerimise kohta välistegevuses,

— võttes arvesse 17. juunil 2019. aastal nõukogu poolt vastu võetud ELi inimõigustealaseid suuniseid puhta joogivee ja sanitaartingimuste kohta,

— võttes arvesse 16. septembril 2019. aastal nõukogu poolt vastu võetud 2019. aastal muudetud suuniseid kolmandatele riikidele suunatud ELi poliitika kohta, mis käsitleb piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärikust alandavat kohtlemist või karistamist,

Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

— võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2020. aasta teatist „2020. aasta teatis ELi laienemispoliitika kohta“ (COM(2020)0660) ning ELi seadusandliku perioodi 2019–2024 geopoliitilist tegevuskava,

— võttes arvesse komisjoni 2020. aasta juuni uuringut „Soo õiguslik tunnustamine ELis – transinimeste teekond täieliku võrdsuse suunas“;

— võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2020. aasta ühisteatist „ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava (GAP III) – ambitsioonikas tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks ELi välistegevuses“ (JOIN(2020)0017) ning nõukogu eesistujariigi 16. detsembri 2020. aasta järeldusi GAP III kohta,

— võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 14. mai 2020. aasta teist LGBTI-uuringut „Pikk tee LGBTI-inimeste võrdõiguslikkuseni“,

— võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 30. juuli 2020. aasta otsust usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku rolli kohta,

— võttes arvesse usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku ning Euroopa Parlamendi usu- ja veendumusvabaduse ning sallivuse laiendatud töörühma raporteid,

— võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2019. aastal,

— võttes arvesse oma 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni korruptsiooni ja inimõiguste kohta kolmandates riikides ([1]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 3. juuli 2018. aasta resolutsiooni maailma põlisrahvaste õiguste rikkumise, sealhulgas maa hõivamise kohta ([2]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevate ELi suuniste ning ELi erisaadiku asjaomaste volituste kohta ([3]),

— võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2018. aasta aruande kohta ([4]) ning oma eelmisi resolutsioone varasemate aruannete kohta,

— võttes arvesse kõiki oma 2019. aastal vastu võetud resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta (nn kiireloomulised resolutsioonid) vastavalt kodukorra artiklile 144,

— võttes arvesse parlamendi välja antavat Sahharovi auhinda mõttevabaduse eest, mille sai 2019. aastal uiguuri inimõiguste kaitsja, majandusprofessor, Hiina uiguuri vähemuse õiguste eest võitleja ja Hiinas kinnipeetav poliitvang Ilham Tohti,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

— võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0259/2020),

A. arvestades, et põhiõiguste harta 10. aastapäeva tähistamine 2019. aastal tuletas liidule meelde selle lubadust ning aluslepingute kohast kohustust järgida otsustavalt meetmeid inimõiguste kaitsmiseks, edendamiseks ja täitmiseks, nii seespool kui ka väljaspool liidu piire; arvestades, et sel puhul kinnitas EL veel kord oma pühendumust jääda maailma areenil mõjukaks osalejaks ning jätkata juhtiva rolli täitmist ülemaailmse demokraatia ja inimõiguste kaitsjana;

([1]) ELT C 337, 20.9.2018, lk 82.
([2]) ELT C 118, 8.4.2020, lk 15.
([3]) ELT C 411, 27.11.2020, lk 30.
([4]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0007.

B. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on ELi üks põhiväärtusi ning õigus võrdsele kohtlemisele ja mittediskrimineerimisele on aluslepingutes ja põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigus, ning arvestades, et seetõttu tuleks soolõime rakendada ja integreerida horisontaalse põhimõttena kõigisse ELi tegevustesse ja poliitikavaldkondadesse;

C. arvestades, et kristlased on maailma tagakiusatuim usurühm, moodustades 80 % maailma tagakiusatud usklikest; arvestades, et selline tagakiusamine ulatub tavapärasest diskrimineerimisest hariduses, tööhõives ja ühiskondlikus elus ning kõigi väljendusvormide piiramisest kuni kristlike kogukondade vastu suunatud füüsiliste rünnakuteni, mida võib pidada peaaegu vastavaks ÜRO määratletud rahvusvahelisele genotsiidi definitsioonile;

D. arvestades, et lähtuvalt 1995. aasta Pekingi deklaratsioonist ja tegevuskavast on nüüdseks 25 aasta jooksul pööratud suurt tähelepanu naiste võrdsete õiguste ja võimaluste tähtsusele ning nende võrdse osalemise tähtsusele otsuste tegemisel ja demokraatlikus protsessis, et tugevdada demokraatiat;

E. arvestades, et naiste osaluse puudumine tehisintellekti arendamises suurendab kallutatuse riski; arvestades, et teadusharidus on oluline oskuste omandamiseks, inimväärse töö ja tuleviku töökohtade saamiseks, samuti selleks, et murda soolised stereotüübid, mille järgi need on tavapäraselt meeste valdkonnad, ja selleks, et võimaldada naistel oma inimõigusi täiel määral kasutada;

F. arvestades, et ÜRO novembri 2019. aasta lapse õiguste konventsiooni 30. aastapäeva tähistamise käigus rõhutas EL oma kavatsust kujundada laiaulatuslik laste ja vanemate õigusi käsitlev strateegia ja asetada need õigused ELi poliitika keskmesse; arvestades, et Euroopa Parlament pidas 20. novembril 2019. aastal sellele teemale pühendatud konverentsi, millel käsitleti hulgaliselt erinevaid probleeme, sealhulgas raskusi laste õiguste kaitsmisel pidevalt muutuvas digitaalses maailmas, eriti seoses ligipääsu piiramisega lapspornole ning võitlusega ahistamise ja vägivalla vastu, laste õiguste täielikku rakendamist takistavate barjääride ületamist ning tegelemist relvakonfliktide muutuva laadi ja sellega, kuidas see laste tulevikku mõjutab, muu hulgas sellega, kuidas need konfliktid mõjutavad nende arengut, haridust ja hilisemat elu, võttes arvesse laste avaldusi selles arutelus;

G. arvestades, et globaalsest COVID-19 pandeemiast tingitud kriis, viisid, kuidas riigid on sellele reageerinud, ebavõrdsuse süvenemine ja raskused, mida see on kaasa toonud, eriti kõige kaitsetumate ja tõrjutumate rühmade ning naiste jaoks, ja selle mõju rahvusvahelistele suhetele, reeglipõhisele rahvusvahelisele korrale ja konfliktidele toovad kõik kaasa pikaajalisi tagajärgi kõigis inimõiguste austamist hõlmavates küsimustes;

H. arvestades, et näiteks on pandeemiast tingitud kriis pannud enamikku riike COVID-19 viiruse leviku takistamiseks eriolukorra meetmeid rakendama, võttes ära mitmete inimõiguste rakendamise võimaluse, mille seas on eelkõige liikumis- ja kogunemisvabadus, või uusi järelevalvemeetmeid kehtestama; arvestades, et seoses nende meetmetega on põhjendatult esile kerkinud küsimusi nende vajalikkuse, õiguspärasuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineeriva laadi, kestuse ja mõjude suhtes lühi- ja pikaajalise põhiõiguste kaitsmise vaimus; arvestades, et pandeemiaga on kaasnenud ka muud negatiivsed demokraatia õõnestamise ja kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemise suundumused;

I. arvestades, et pandeemiast tingitud globaalne majanduslangus võib panna valitsused seadma esmatähtsaks majandustegevuse stimuleerimise ja investeeringute ligimeelitamise; rõhutab, et selle käigus ei tohiks teha järeleandmisi poliitiliste eesmärkide ja standarditega seonduvates ambitsioonides mõnedes teistes valdkondades, nagu inimõigused, kliimameetmed ja võitlus vaesuse, eriti laste ja lastega perede vaesuse vastu;

J. arvestades, et autoritaarsete ja populistlike liikumiste üleilmne esiletõus ohustab väärtusi ja põhimõtteid, millele Euroopa Liit on rajatud;

K. arvestades, et mitteliberaalsed režiimid liiguvad aina kaugemale küpse demokraatia rajalt ja läänelikest demokraatlikest standarditest, juurutades enda jaoks positsioonid, milles on võimalik inimõiguste pidev ja tahtlik rikkumine; arvestades, et need mitteliberaalsed režiimid piiravad põhiõigusi ja -vabadusi, seega luues väära mulje valimiste kaudu saadud legitiimsusest, kuigi neid valimisi ei saa pidada vabadeks, õiglasteks ega läbipaistvateks;

Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

L. arvestades, et keskkonnale hädaohtlikud olukorrad, muu hulgas kliimamuutused ja raadamine, on inimtegevuse tagajärjed ning põhjustavad otseselt mõjutatud inimeste, aga ka inimkonna kui terviku inimõiguste rikkumist; arvestades, kui tähtis on tunnistada, et inimõigused ja keskkonnakaitse on omavahel seotud; arvestades, et veele juurdepääsu tagamine on teatavates piirkondades pingete vältimiseks hädavajalik;

M. arvestades, et suurem sidusus nii ELi sise- ja välispoliitika kui ka ELi välispoliitika eri valdkondade vahel on ELi eduka ja tõhusa inimõiguste alase poliitika vältimatu eeldus; arvestades, et inimõigusi, demokraatiat, õigusriiki ja võitlust karistamatuse vastu toetavaid põhimõtteid tuleks arvesse võtta kogu ELi poliitikas, sealhulgas arengu-, rände-, julgeoleku-, terrorismivastase võitluse, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse, laienemis- ja kaubanduspoliitikas, lisades sellele ka liiduvälise mõõtme; arvestades, et suurem järjepidevus peaks võimaldama ELil inimõiguste rikkumiste varajastes etappides kiiremini reageerida ja olla üleilmsel tasandil aktiivsem ja usaldusväärsem inimõiguste kaitsja;

N. arvestades, et inimõiguste ja Euroopa standardite täielik austamine ELi partner- ja naaberriikides, sealhulgas pagulaskriisi haldamisel ja rändeprobleemi käsitlemisel, on üks Euroopa Liidu põhilistest prioriteetidest; arvestades, et inimõiguste olukord, mida COVID-19 pandeemia on mõjutanud, on liidu naaberriikides murettekitav, ning et need riigid peavad võtma sellega seoses asjakohaseid meetmeid ja töötama koos oma kodanikuühiskondadega, kelle hulgas on ka Euroopa-meelseid ja demokraatlikke liikmeid;

O. arvestades, et üha suurem arv riike, eelkõige Aasias, Lähis-Idas, Aafrikas ja Ladina-Ameerikas, on kasutanud reisikeelde, et takistada inimõiguste kaitsjate osalemist rahvusvahelistel üritustel;

Inimõigused ja demokraatia: üldised suundumused ja põhiprobleemid

1. kiidab heaks nende liikmesriikide reageeringu COVID-19 pandeemiale, kes tõstsid esikohale õiguse elule ja tervisele; rõhutab, et samal ajal on oluline tagada, et inimeste elatustase oleks piisav; rõhutab, et kõik pandeemiale reageerimiseks võetud meetmed peavad põhinema inimõigustel ja mittediskrimineerimise põhimõtetel, olema nendega kooskõlas ning kaitsma kestliku arengu eesmärkide saavutamise suunas tehtavat tööd;

2. rõhutab, et on vaja tagada inimõiguste ning põhimõtte, mille kohaselt on inimõigused universaalsed ja võõrandamatud, jagamatud, vastastikuses sõltuvuses ja omavahel seotud, täielik austamine ja järgimine, ning mõistab hukka kõik katsed neid alatähtsustada;

3. väljendab väga tõsist muret demokraatia ja inimõiguste standardite ja põhivabaduste kasutamise languse pärast, milleni kriis on mõnedes riikides viinud; on arvamusel, et see tagasilöök tuleneb peamiselt autoritaarsuse kasvust, kriisi laastavatest majanduslikest ja sotsiaalsetest tagajärgedest ning nende kasutamisest ettekäändena riigiasutuste ja valimiste ajakavaga manipuleerimiseks, inimõiguste kaitsjate, eriti vähemuste kaitsjate, poliitiliste vastaste, meedia või kodaniku-ühiskonna esindajate tegevuste allasurumiseks ning põhivabaduste ja inimõiguste, sealhulgas diskrimineerimise suhtes vähekaitstud isikute või rühmade, näiteks usu- ja veendumusvähemuste ja LGBTI-inimeste õiguste piiramiseks pandeemiaga mitteseonduvatel põhjustel; rõhutab siinjuures rassi-, etnilise päritolu, religiooni- või kastipõhise vaenukõne sagenemist, desinformatsiooni levikut, viiruse levikus süüdistatavate vähekaitstud rühmade sihikule võtmist, kodu- ja soolise vägivalla sagenemist ning soolise ebavõrduse suurenemist; väljendab muret diskrimineerimise juhtumite pärast COVID-19 pandeemiaga seotud abi jagamisel; ei poolda abi andmisest keeldumist ükskõik millistel põhjustel, eriti usu alusel; rõhutab siinjuures murelikult inimõiguste rikkumist digitaalsete tehnoloogiate kasutamisel, mille eesmärk on pandeemia leviku piiramine kodanike jälgimise ja nende privaatsete andmete kasutamise kaudu;

4. kinnitab, et liikmesriigid peavad hoiduma COVID-19 pandeemia ärakasutamisest, et võimu konsolideerida, demokraatiat ja õigusriiki nõrgestada või inimõigusi jalge alla tallata; väljendab sügavat muret autoritaarsete režiimide võetud meetmete ägenemise pärast, mille eesmärk on teisitimõtlejate represseerimine ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi vähendamine; toonitab kodanikuühiskonna olulisust, mille olemasolu võimaldab paindlikult, õigeaegselt ja tulemuslikult reageerida režiimidele, mis rikuvad rahvusvahelist õigust, inimõigusi ja demokraatia põhimõtteid; väljendab muret asjaolu üle, COVID-19-ga seotud kiireloomuliste meetmetega ei käi tihti kaasas selget kohustust need meetmed pärast kriisi lõppu tühistada;

5. tuletab meelde, et tervishoiu üldine kättesaadavaus on inimõigus, ning toetab edasiliikumist üldise tervisekindlustuse suunas kui kestliku arengu olulist osa; kiidab heaks Euroopa Liidu „Euroopa tiimi“ (Team Europe) lähenemisviisil põhineva ülemaailmse reageeringu COVID-19 pandeemiale, mis keskendub solidaarsuse väljendamisele ja partneritele käegakatsutava abi pakkumisele, eriti kõige kaitsetumatele ja enim mõjutatud riikidele;

6. osutab murega nõrkadele kohtadele paljude riikide tervishoiusüsteemides, millega õõnestatakse inimeste õigust nii füüsilisele kui ka vaimsele tervisele ja ravimitele, ning saastumise vältimiseks rakendatud ennetustegevustes, vee- ja sanitaarmeetmetes, teabe jagamises ning mittediskrimineerimises ligipääsu ja õiguste tagamisel; kiidab heaks komisjoni avalduse, et COVID-19 vaktsiinid peaks olema üle maailma kättesaadavad ning et EL teeb selle saavutamiseks kõik, mis tema võimuses;

7. tuletab meelde, et COVID-19 pandeemiaga seoses peavad liikmesriigid tagama, et nende meetmetes sisalduks sootundlik ja valdkondadevaheline lähenemine, et tagada kõigi naiste ja tütarlaste õigus diskrimineerimis- ja vägivallavabale elule ja olulistele seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele, mida nad vajavad;

8. tuletab meelde, et pandeemia tagajärjel on üle maailma vähenenud ka inimõiguste rikkumiste jälgimine ja dokumenteerimine; toetab rahvusvahelisi pingutusi hinnata erinevaid riiklikke reageeringuid pandeemiale seoses piirangutega poliitilistele, sotsiaalsetele ja majanduslikele vabadustele ning töötada ühise inimõigustepõhise raamistiku loomise nimel, mille põhjal reageeritakse tulevastele tervishoiukriisidele; kiidab sellega seoses heaks Euroopa Komisjoni ning rahvusvahelise demokraatia ja valimisabi instituudi ülemaailmse seire loomise;

9. mõistab tugevalt hukka jätkuvalt paljudes riikides ja ühiskondades esinevad arvukad diskrimineerimise, sallimatuse, tagakiusamise ja tapmise juhtumid, mis on seotud rassi, etnilise päritolu, rahvuse, sotsiaalse klassi, puude, kasti, usutunnistuse, uskumuste, keele, vanuse, soo, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, sooväljenduse ja sootunnustega; peab kahetsusväärseks isikute või kogukondade ründamist sallimatute ja vihkamist täis avalduste ja tegevuste kaudu; on seisukohal, et rassismi, antisemitismi ja ksenofoobia esinemine paljudes riikides on vastuvõetamatu; nõuab, et valitsused üle maailma mõistaksid rassismi ja diskrimineerimise sõnaselgelt hukka ning suhtuksid nendesse nulltolerantsiga;

10. rõhutab, et kliimamuutuste, keskkonna hävimise ja elurikkuse kadumisega kaasneb tohutu ja kasvav oht inimõigustele, mis jätab inimesed ilma põhiõigusest elule, eelkõige üleilmse nälja, majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse ning raskendatud ligipääsu tõttu veele, samuti alatoitumusest tingitud sagenevate surmade ja haiguste laiema leviku tõttu; rõhutab, et kliimamuutused õõnestavad ka muude inimõiguste kasutamist, sealhulgas õigus toiduga kindlustatusele, puhtale joogiveele ja sanitaartingimustele, tervisele, nõuetekohasele eluasemele, enesemääramisele, tööle ja arengule; juhib lisaks tähelepanu kliimamuutustega kaasnevatele rahu ja julgeolekut ohustavatele asjaoludele, nagu toiduga kindlustamatus ja veenappus, mis võivad viia loodusvarade pärast konkureerimiseni ning seejärel ebastabiilsuse ja konfliktideni riikides ja nende vahel; juhib erilist tähelepanu seosele looduslike ressursside kasutamise ning konfliktide, sõdade ja vägivalla otsese või kaudse rahastamise vahel, sealhulgas mõnede erasektori toimijate poolt; rõhutab, et vähem arenenud riigid on kliimamuutuste suhtes kõige kaitsetumad, kuna neil on kõige raskem laastavate mõjudega toime tulla, olenemata sellest, et neis riikides toodetakse vähem kasvuhoonegaase kui rikastes riikides, kus kliimamuutuste mõju on vähem tõenäoline;

11. kinnitab, et inimõiguste ja kliima- ja keskkonnameetmete edendamine ning kaitsmine on omavahel seotud, sest eelkõige inimõigustealane rahvusvaheline õigus tagab ligipääsu õiguskaitsevahenditele, et hüvitada kliimamuutustest tingitud kahju, rakendada meetmeid kliimamuutustega võitlemiseks ning võtta riike, ettevõtteid ja üksikisikuid vastutusele nende kliimamuutustesse ja keskkonna edasisse degradatsiooni panustavatele tegevustele reageerimise asjus;

12. rõhutab, et bioloogiline mitmekesisus ja inimõigused on omavahel seotud ja vastastikku sõltuvad, ning tuletab meelde riikide inimõigustealast kohustust kaitsta bioloogilist mitmekesisust, millest need õigused sõltuvad, nähes muu hulgas ette kodanike osalemise elurikkusega seotud otsustes ning võimaldades bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja olukorra halvenemise korral juurdepääsu tõhusatele õiguskaitsevahenditele; väljendab oma toetust keskkonnakuritegude vastases võitluses tehtavatele rahvusvahelise tasandi kujunemisjärgus normatiivsetele jõupingutustele; sellega seoses julgustab ELi ja liikmesriike edendama ökotsiidi tunnistamist rahvusvahelise kuriteona Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuudi alusel;

Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

13. toonitab vajadust pöörata eriti suurt tähelepanu keskkonna ja kliima tõttu ümberasustatud isikute aitamisele; peab oluliseks teha rahvusvahelisel tasandil koostööd, et määratleda Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis keskkonnapõgeniku mõiste ning luua rahvusvaheline õigusraamistik ja kiita heaks ühine lähenemisviis nende isikute kaitseks, kes on sunnitud oma elukohast lahkuma; tunnistab, et kliimamuutuste tagajärjed keskkonnale võivad sundrännet suurendada, ning rõhutab seetõttu vajadust rakendada viivitamata poliitikat, mis võimaldaks kooskõlas Pariisi kokkuleppega vähendada kliimamuutuste mõju;

14. väljendab suurt muret raadamise, ebaseadusliku kaevandamise ja illegaalsete uimastite tootmise pärast, eelkõige Amazonase vihmametsades 2019. aastal, võttes arvesse, et metsad panustavad kliimamuutuste leevendamisse süsinikdioksiidi neelamise ja säilitamisega; rõhutab, et põlisrahvad on tihtipeale olnud esimesed raadamise ohvrid, kuna see ohustab muu hulgas nende õigust maale ja ligipääsu hädavajalikele ressurssidele; rõhutab sellega seoses õigust määratleda ja seada prioriteedid ning strateegiad nende enesearenguks ning maade, territooriumide ja muude ressursside kasutamiseks; rõhutab, et karistamatus põlisrahvaste õiguste rikkumiste eest on raadamise oluline edasiviiv jõud, ja peab nende rikkumiste eest vastutusele võtmist hädavajalikuks; märgib, et loodusvarade ebaseaduslik kasutamine võib kaasa tuua tõsise kahjuliku mõju kohalike kogukondade sotsiaalsetele, majanduslikele, kultuurilistele, kodaniku- ja poliitilistele õigustele, sealhulgas rahvaste põhiõigusele enesemääramisele ning loodusvarade üle alalise kontrolli omamise põhimõttele;

15. kiidab heaks kodanike kasvavad püüdlused ja nende koondumise, seda eelkõige nooremate põlvkondade seas, et viia ellu poliitilisi ja ühiskondlikke muutusi, mis soodustavad inimõiguste austamist, demokraatlikku valitsemist, võrdsust ja sotsiaalset õiglust, ambitsioonikamaid kliimameetmeid ja paremat keskkonnakaitset; rõhutab neid kavatsusi peegeldavate massiliste protestiliikumiste tärkamist 2019. aastal kõigis maailma piirkondades, millega nõuti muutusi ühiskondade institutsioonilises ja majanduslikus korras ja tegutsemist kliimamuutuste vastu võitlemiseks ning toetati võrdsema ülemaailmse ühiskonna kujundamist; mõistab hukka asjaolu, et paljudes riikides on inimesed jäetud ilma õigusest rahumeelselt meelt avaldada, kuna kehtestatud on õiguslikke, halduslikke ja muid meetmeid, nagu meeleavalduste mahasurumine jõu, ahistamise või meelevaldse kinnipidamise abil; rõhutab, et 2019. aastal vahistati sadu rahumeelseid meeleavaldajaid, kellest paljusid väärkoheldi ja peeti meelevaldselt kinni ning kes pidid maksma suuri trahve kohtuprotsessides, kus menetluslikud miinimumnõuded ei olnud tagatud; rõhutab, et on oluline säilitada nende protestiaktsioonide rahumeelne olemus, ning väljendab muret äärmuslike rühmituste pärast, kes kasutavad sotsiaalsete liikumiste meeleavalduste ja väljaütlemiste loodud võimalusi vägivaldseks tegevuseks ja igapäevaelu häirimiseks; kutsub valitsusi üles mitte kasutama rahumeelsete protestijate vastu ebaproportsionaalset jõudu ning kõik selliste tegude toimepanijad vastutusele võtma;

16. peab vajalikuks poliitilist reageerimist ühiskondade, perekondade ja isikute põhjendatud nõuetele, mis tuginevad kaasavale dialoogile, mis viib positiivsete muutusteni; mõistab teisest küljest hukka rahumeelsete liikumiste allasurumise, seda eelkõige liigse jõu kasutamisega julgeolekutöötajate poolt, mida teatavad valitsused on oma rahva vastu kasutanud eriarvamusel olevate ja kriitiliste häälte lämmatamiseks;

17. rõhutab, et kogu maailmas pannakse inimõiguste kaitsjate, muu hulgas naissoost inimõiguste kaitsjate, usu- ja veendumusõiguste kaitsjate, kohalike kogukondade, põlisrahvaste, keskkonna- ja maakaitsjate, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna aktivistide, rikkumistest teatajate ja ajakirjanike vastu endiselt süstemaatiliselt toime mõrvasid, füüsilisi ja laimurünnakuid, neid vangistatakse, ähvardatakse, ahistatakse, hirmutatakse ning nende väljendusvabadust piiratakse; märgib, et naissoost inimõiguste kaitsjad seisavad silmitsi soopõhiste ohtudega;

18. on sügavalt mures selliste repressiivsete küberturvalisuse ja terrorismivastaste õigusaktide kasutamise pärast mõnedes riikides, mille eesmärk on võidelda inimõiguste kaitsjate vastu; rõhutab sügavamalt natsionalistlike poliitiliste suundumuste olemasolu ja religiooni väärkasutamist poliitilise kasu eesmärgil, mis viib sallimatuseni;

19. rõhutab, et ELi institutsioonide kohus on aktiivselt toetada organisatsioone ja isikuid, kes on seotud demokraatia ja inimõiguste kaitsmisega; nõuab õiglust ja vastutust kõigi inimõiguste kaitsjate vastu suunatud rünnakute eest; nõuab, et EL toetaks ja kaitseks inimõiguste kaitsjaid kogu nende mitmekesisuses; rõhutab siinjuures Euroopa Parlamendi tegevuse olulisust nende seisukohtade kuuldavaks tegemisel ja surve avaldamisel kolmandatele riikidele, et aktiivse tegevuse tõttu kinni peetud inimõiguste kaitsjad viivitamatult ja tingimusteta vabastataks; toetab Euroopa poliitiliste sihtasutuste tööd demokraatlike protsesside tugevdamisel ja üle maailma uue poliitiliste liidrite põlvkonna kasvatamisel;

20. on tõsiselt mures sõdade ja sõjaväeliste konfliktide jätkuva nuhtluse ning territooriumite pikaajalise okupeerimise või annekteerimise pärast, mis viib tõsiste rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõiguste rikkumisteni, eelkõige genotsiidide, massiliste tapmiste, tsiviilelanikkonna, sealhulgas usuvähemuste sunniviisilise ümberasumise ning seksuaalvägivalla kasutamiseni, eriti naiste ja laste vastu; mõistab tugevalt hukka diktaatorliku ja autoritaarse võimu kaasamise varisõdadesse ja rõhutab, et püsiva rahu eeldus on läbirääkimistega saavutatud poliitilised lahendused; väljendab tõsist muret kõrgendatud rahvusvaheliste poliitiliste pingete pärast, ning teatud maailma piirkondades valitsuseväliste relvarühmituste ja terrorismiorganisatsioonide suurema aktiivsuse ja kogukondadevahelise vägivalla tekke pärast;

21. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kuigi ÜRO pidas 2020. aastal oma seitsmekümne viiendat aastapäeva, pole mitmed enesekesksed valitsused tegutsenud kooskõlas ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni, rahvusvahelise õiguse, ÜRO harta ja Helsingi lõppakti eesmärkide ja põhimõtetega, mis tuginevad rahu, konfliktide lahendamise ja inimõiguste kaitsmise nimel tehtud mitmepoolsuse ja rahvusvahelise koostöö jõupingutustele; kritiseerib ühtse rahvusvahelise juhtimise puudumist demokraatlike riikide poolt, mis aitaks reageerida tõsistele rahvusvahelise inimõigustealase õiguse rikkumistele järjepidevalt ning ühendada jõud, et edendada inimõigusi ja demokraatiat ning hoida alal reeglitel põhinevaid rahvusvahelisi süsteeme, ning nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid täidaksid selle tühimiku juhtimises;

22. peab kahetsusväärseks sisserändajate ja pagulaste, eriti kõige kaitsetumate seas olevate ümberasustatud naiste, laste, puuete ja krooniliste haigustega ning erinevate seksuaalsete sättumustega inimeste, tagakiusatud etniliste, usu- ja veendumusvähemuste liikmete viletsat olukorda kogu maailmas; märgib, et rahvusvaheliste migrantide arv 2019. aastal on hinnanguliselt ligikaudu 272 miljonit ([5]), mis moodustab 3,5 % maailma rahvastikust ja kellest enam kui 20 miljonit olid pagulased ([6]), ning et viimase kahe aasta jooksul on esinenud suures ulatuses ümberasustamist ja rännet; märgib, et 2019. aastal kasvas varjupaigataotlejate arv, kes palusid EL-27 liikmesriikides rahvusvahelist kaitset ([7]), sest nende päritoluriikides ebaseaduslikult võimul olevad diktaatorlikud režiimid represseerisid neid ja rikkusid nende inimõigusi; mõistab hukka poliitilised meetmed, mis õõnestavad migrantide ja pagulaste inimõigusi ning seavad nende turvalisuse ja elud ohtu; mõistab tugevalt hukka diskrimineerimise, sallimatuse, tagakiusamise ja tapmiste juhtumid, mis on seotud rände või põgenikustaatusega; ei poolda negatiivset suundumust migrantide ja pagulaste inimõiguste kaitse eest seisjaid ja neile abi pakkujaid ahistada ning nende tööd kriminaliseerida;

23. kiidab heaks asjaolu, et pingutused naiste ja tüdrukute õiguste edendamiseks on ülemaailmselt rohkem tähelepanu kogunud; märgib siiski, et ükski riik pole jõudnud täieliku soolise võrdõiguslikkuseni;

24. rõhutab ulatusliku soolise vägivalla, sealhulgas naiste tapmise, ja diskrimineerimise jätkumist igas maailma piirkonnas, mis tuleneb soolisest ebavõrdsusest, ebavõrdsetest soonormidest ja võimudünaamikast, kultuurilistest harjumustest, näiteks kastikuuluvuse alusel diskrimineerimisest või pikaajalistest diskrimineerivatest õigussüsteemidest, aga ka propaganda- ja desinformatsioonitegevustest, millega õõnestatakse naiste õigusi; mõistab hukka naiste ärakasutamise inimkaubanduse ja kõigi soopõhise vägivalla vormide, sealhulgas seksuaalse, füüsilise ja psühholoogilise vägivalla kaudu, mis kuuluvad kõige levinumate ja süstemaatilisemate inimõiguste rikkumiste hulka;

25. toonitab lisaks naistele suunatud seksuaalvägivalla kasutamist nende arvamuste, religiooni, filosoofiliste veendumuste, seksuaalse sättumuse või nende inimõigustealase tegevuse tõttu; rõhutab, et etniliste, usu- ja veendumusvähemuste hulka kuuluvad naised ja tüdrukud on soopõhise vägivalla ja diskrimineerimise suhtes kahekordselt kaitsetud; tuletab meelde, et vägivald biseksuaalsete naiste ja lesbide vastu nn korrektiivse vägistamise vormis on mõnedes riikides endiselt süsteemne probleem, seda sotsiaalse stigma ja diskrimineerivate õigussüsteemide tõttu;

26. mõistab hukka püsiva vastuseisu soolisele võrdõiguslikkusele ja naiste õigustele, sealhulgas kõik katsed võtta tagasi kehtivad õigused ja kaitsed seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste vallas, ning seadusandluse, poliitika ja tavad, mis paljudes maailma riikides endiselt neid õigusi keelavad või piiravad; mõistab sellega seoses hukka taskukohase, kvaliteetse ja tervikliku seksuaalkoolituse, pereplaneerimisteenuste, kaasaegsete rasestumisvastaste vahendite, ohutu ja seadusliku abordihoolduse ning rasedusaegsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse keelamise ning naiste väärkohtlemise rasedusaegse, sünnituseelse ja sünnitusjärgse tervishoiu kontekstis, samuti seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu sunniviisilised

([5]) Maailma Rändearuanne 2020 – Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).
([6]) UNHCRi avaldatud andmete kohaselt (https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4J)
([7]) Varjupaigastatistika – Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics)

tavad, mis ei austa naiste vaba ja teadlikku nõusolekut; rõhutab vajadust kaitsta kaitsetus olukorras olevaid vanemaid, eriti üksikvanemaid ja suurperede emasid, et aidata neil vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust; juhib tähelepanu vajadusele luua sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused ning keskkond, milles vanemad saavad jätkata oma kutsealast arengut;

27. rõhutab vajadust kaitsta kaitsetus olukorras olevaid emasid, eriti üksikemasid, et vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust; juhib tähelepanu vajadusele luua sotsiaalne ja majanduslik keskkond ning tingimused, milles emad saaksid jätkata oma kutsealast arengut;

28. mõistab lisaks hukka valitsused üle maailma, mis on vastu naiste nõuetele võrdsete õiguste saamise küsimuses või õhutavad sellele negatiivset vastukaja; rõhutab olulist rolli, mida naised oma tegevuse kaudu poliitilistes ja sotsiaalsetes liikumistes mängivad, ning mõistab hukka suure kahju, mida naised on pidanud kannatama, olles jõhkra repressiooni, sõdade ja relvakonfliktide ajal ka seksuaalse ärakasutamise ohvrid;

29. väljendab sügavat muret tõsiste inimõiguste rikkumiste jätkumise pärast laste vastu kogu maailmas 2019. aastal, lapse õiguste konventsiooni 30. aastapäeval, nimelt lapstööjõu, lapsega sõlmitud ja sundabielu, lastega kaubitsemise ja laste ärakasutamise, sealhulgas seksuaalsetel eesmärkidel, laste värbamise või kaasamise relvajõududesse ja relvastatud gruppidesse, relvakonfliktides lapssõdurite kasutamise ning pere lahku ajamise ja laste kinnipidamise puhul immigratsiooniga seonduvatel põhjustel, samuti tüdrukute probleemide pärast seoses seksuaal- ja soolise vägivallaga, liigvarajase rasestumisega, HIV-nakkusega ja koolist väljalangemisega; peab kahetsusväärseks, et pandeemia tõttu pidid paljud lapsed ja noored leidma töö, et katta põhivajadusi ning toetada oma leibkondi, ja on selle tõttu kooli pooleli jätnud; rõhutab, et see on tagasiminek lastele koolihariduse võimaldamises;

30. väljendab sügavat kurbust ja hukkamõistu terrorirünnakute ja pommitamiste pärast, mis leidsid aset 2019. aasta esimesel poolel, millega võeti sihikule usklikud ja nende pühakojad, mida tuleb säilitada ja kaitsta; on mures, et need kohutavad teod ühtisid teatud poliitiliste liidrite ja terrorirühmituste levitatud vihakampaaniatega, mille eesmärk on keelata või piirata mõtte-, südametunnistuse-, usu- või veendumusvabadust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid edendaksid mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadust ning kaitseksid vähekaitstud usu- ja veendumusvähemusi, tegutsedes kiirelt vägivalla toimepanijate või vihale õhutamise vastu;

Demokraatia ja inimõiguste edendamise ja kaitsmise asetamine ELi välispoliitika keskmesse

31. tuletab meelde, et Euroopa Liit rajaneb vastavalt ELi lepingu artiklile 2 sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, solidaarsus, õigusriik ja inimõiguste austamine; rõhutab, et nende väärtuste propageerimine väljaspool, demokraatia edendamine, õigusriik, inimõiguste universaalsus ja jagamatus ja austus ÜRO põhikirja põhimõtete ning rahvusvahelise õiguse vastu on kooskõlas ELi lepingu artikli 21 ja liidu strateegilise huviga ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika keskmes ning see peaks tõhusalt ja sidusalt peegelduma kõigis liidu suhete valdkondades ELi mittekuuluvate riikidega;

32. rõhutab, et olulised on Euroopa välisteenistuse ja komisjoni pingutused tugevalt ja resoluutselt inimõiguste rikkumistele vastu astuda ja vastata kõikjal, kus need aset leiavad, sealhulgas lähedastes partnerriikides, ning pidevalt suurendada ELi ja selle liikmesriikide ametnike inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse alast teadlikkust ja sellega seonduvaid teadmisi; tuletab meelde, et nende tõhus kaasatus ja sisukas dialoog kodanikuühiskonnaga on eduka inimõiguste alase poliitika nurgakivi; palub kõigil ELi delegatsioonidel ja nende inimõiguste keskustel täita korrapäraselt oma kohustust kohtuda inimõiguste kaitsjate, sealhulgas naissoost inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonna liikmetega, külastada kinnipeetud aktiviste, demokraatlikke dissidente ja inimõiguste kaitsjaid, jälgida nende kohtuprotsesse ja toetada nende kaitsmist kohapeal; palub kõigil ELi delegatsioonidel hõlbustada selliseid tegevusi, kui neid teevad Euroopa Parlamendi liikmed Euroopa Parlamendi ametlike missioonide raames; rõhutab, et oluline on tegeleda mitte ainult inimõiguste rikkumiste tagajärgede, vaid ka nende algpõhjustega;

ELi tegevus mitmepoolsel tasandil

33. nõuab, et EL ja liikmesriigid töötaksid kooskõlas inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas antud mitmepoolsuse lubadustega välja sõnaselge strateegia, astumaks vastu riikide väljaastumisele ülemaailmsest inimõiguste raamistikust ning survele selle vastu, samuti rahvusvahelisel tasandil katsetele õõnestada ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud inimõiguste kontseptsiooni; rõhutab oma seisukohta, et rahvusvaheline inimõigusalane õigus ja 2030. aastaks kestliku arengu eesmärkide saavutamise lubadus peaksid jääma nurgakiviks; soovitab ELil jätkata oma jõupingutusi riikide ja sidusrühmade kaasamisel, mis võivad, aga ei pruugi jagada ELiga samu väärtusi, et säilitada või kujundada rahvusvahelisi standardeid inimõiguse vallas kooskõlas ELi lepingu artikliga 21;

34. palub liikmesriikidel muuta ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika tõhusamaks, kasutades nõukogus teatud protseduuride jaoks kvalifitseeritud häälteenamuse reeglit, eriti inimõigustega seotud küsimustes ning probleemide jaoks, mida ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava hõlmab, samuti sanktsioonide kohaldamiseks; kutsub liikmesriike üles mitmepoolsetes foorumites ühtselt ja tugevalt ELi nimel esinema ning tegutsema ühiselt kriisiolukordades, mis panevad proovile Euroopa Liidu põhiväärtused ja huvid, sest see on ainus viis, kuidas liit saab rahvusvahelisel areenil juhtivat rolli mängida ning kasutada oma mõju positiivsete muutuste ja globaalsetele probleemidele paremini koordineeritud reageeringute loomiseks, eelkõige inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks ning keskkonna ja kliimaga seonduvate probleemidega seoses;

35. kordab, et ELi tunnustatakse ning peetakse globaalsel areenil usutavaks ja tõhusaks ainult juhul, kui liidu alusväärtused, eelkõige need, mis on seotud vabaduse, demokraatia, inimõiguste, õigusriigi ja võrdõiguslikkuse austamisega, on ka väljaspool usaldusväärsed, ning see on võimalik ainult siis, kui EL tagab oma poliitika sise- ja välissidususe nendes küsimustes; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid oleksid eeskujuks, järgiksid hoolikalt inimõigusi, tagaksid järjekindluse oma õiguste kaitsmisel ja neist kinni pidamisel ning kindlustaksid kodanikuühiskonnale toetava keskkonna;

36. mõistab hukka asjaolu, et autoritaarsed režiimid on kuritarvitanud mitmepoolseid asutusi, üritades neutraliseerida mitmepoolsete inimõigustega tegelevate asutuste ja mehhanismide võimet riike inimõiguste rikkumiste eest vastutusele võtta; nõuab, et liit ja selle liikmesriigid teeksid koostööd sarnaselt meelestatud demokraatlike liitlastega, et toetada mitmepoolsete asutuste reformi, muutmaks neid autoritaarsete režiimide negatiivsetele mõjudele vastupidavamaks; mõistab hukka ka asjaolu, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmed on tihti riigid, kus on aset leidnud tõestatud inimõiguste rängad rikkumised, ning kutsub ELi liikmesriike üles nende hääletusmustreid tähelepanelikult jälgima ning vältima nende ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikme kohale kandideerivate riikide toetamist, kus inimõigusi selgelt rikutakse;

37. leiab, et inimõigustealaseid dialooge ELi mittekuuluvate riikidega võib vaadata kui kasulikku vahendit kahepoolseks osalemiseks inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel, eeldusel, et neid peetakse tulemustele suunatud moel ja neid vaadatakse korrapäraselt läbi; tuletab meelde, et ELi suunistes inimõigustealaste dialoogide kohta käsitletakse mitmeid dialoogi alustamise kriteeriume, sh „valitsuse tahet olukorda parandada, valitsuse kohustuste ulatust seoses rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonidega, valitsuse valmisolekut koostööks ÜRO inimõiguste kaitse menetluste ja mehhanismidega ning valitsuse suhtumist kodanikuühiskonda“; nõuab, et Euroopa välisteenistus hindaks iga dialoogi regulaarselt ja ELi suuniste kohaselt; rõhutab, kui oluline on inimõigustealastes dialoogides käsitleda konkreetseid juhtumeid ning tagada nende juhtumite suhtes piisavad järelmeetmed ja läbipaistvus;

Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja

38. kiidab heaks Eamon Gilmore'i Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja kohale nimetamise 28. veebruaril 2019. aastal; kordab, et Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja ametisse nimetamisele peaks eelnema kuulamine Euroopa Parlamendis; julgustab Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajat tegema diplomaatilisi jõupingutusi, et ELi inimõiguste poliitika tõhusust suurendada, et tugevdada rahvusvahelisi ühendusi inimõiguste teema edendamiseks ja esindajate veenmiseks üle kogu maailma, et vastu võtta ja ellu viia poliitikameetmed, mis vastavad demokraatia, inimõiguste, õigusriigi ja hea valitsemise kõrgeimatele standarditele ning rahvusvahelisele õigusele ja normidele, eelkõige rahvusvahelises humanitaarõiguses ja rahvusvahelises kriminaalõiguses; soovitab lisaks, et Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja mitmekordistaks oma pingutusi tagamaks ELi sisene ühtsus ELi inimõiguste välispoliitika kujundamisel ja rakendamisel; nõuab, et tema regulaarseid aruandeid nõukogule jagataks ka parlamendiga; nõuab, et EL suurendaks ELi eriesindaja nähtavust ja selle ametikoha tegevuse ja missioonide läbipaistvust, sealhulgas eraldi jaotise kaudu Euroopa välisteenistuse veebilehel, ning muudaks ELi

eriesindaja alaliseks ametikohaks, millel on piisavad vahendid ja õigus avalikult sõna võtta, et anda aru ELi mittekuuluvatesse riikidesse toimunud visiitide tulemustest ja edastada ELi seisukoht inimõiguste küsimustes osana Euroopa Liidu eriesindaja positsiooni üldisest reformimisest;

Rahvusvahelised lepingud

39. kordab oma üleskutset, et inimõiguste klauslid tuleks süsteemselt võtta kõigisse ELi ja ELi mittekuuluvate riikide vahel sõlmitud rahvusvahelistesse lepingutesse, eriti kaubandus- ja assotsieerimislepingutesse ning et neid tuleks nõuetekohaselt järgida ja jälgida, sealjuures mõõdetavate võrdlusaluste ja regulaarsete mõjuhinnangute kaudu, kaasates Euroopa Parlamenti ja kodanikuühiskonda; rõhutab, et need klauslid peaksid tagama nende tõhusa järgimise mehhanismid ja protseduurid, millega määratakse kindlaks lepingute rikkumistega kaasnevad selged ja tõsiseltvõetavad tagajärjed, sealhulgas lepingute peatamine või, viimase abinõuna, ELi lahtiütlemine lepingutest; nõuab paremat kooskõlastamist ja suhtlust poliitikavaldkondade, nagu kaubanduse ja inimõiguste eest vastutavate spetsialiseerunud osalejate vahel, et inimõiguste aspekte tõhusamalt kaubandus- ja investeerimispoliitikasse lõimida; nõuab, et seoses kaubavahetuse ja välisinvesteeringu lepingutega võetaks kasutusele sõltumatud inimõiguste seiremehhanismid, samuti sõltumatu kaebuste mehhanism, et tagada mõjutatud kodanikele ja kohalikele sidusrühmadele tõhus õiguskaitsevahend;

40. rõhutab, et demokraatia ja inimõiguste edendamine ning kaitsmine kolmandates riikides on tulemuslikult saavutatav ainult tingimuslikkuse rakendamisel ELi majanduslikes ja poliitilistes stiimulites, näiteks ligipääs ELi rahastusele, üldise soodustuste süsteemi ja teiste tariifilihtsustuste andmine ning ELi Schengeni viisanõudest loobumine; tuletab sellega seoses meelde, et kooskõlas määrusega (EL) 2018/1806 peaks komisjon jälgima inimõiguste olukorda viisanõudest vabastatud kolmandates riikides ja parlamendile sellest regulaarselt aru andma ning peatama vabastuse viisanõudest, kui asjaomases riigis leiab aset rikkumine;

Naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend

41. nõuab naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi (NDICI) alusel demokraatia ja inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks mõeldud tegevuste ja toetuse jaoks piisava eelarve rakendamist, mis vastaks liidu pühendumusele ja ambitsioonile;

42. kutsub komisjoni üles NDICI eesmärkide saavutamist jälgima ja selle kohta oma iga-aastasesse aruandesse eraldi peatükki lisama, mis käsitleks inimõiguste austamist ja rahastamisvahendi üldpõhimõtete artikli 8 järgimist vahendist toetust saavate partnerriikide poolt; kutsub komisjoni üles inimõiguste või NDICI põhimõtete tõsisel rikkumisel toetusesaajate poolt esildama asjakohaseid meetmeid, sealhulgas ELi rahastuse peatamist riiklikele osalejatele ning rahastuse ümbersuunamist kodanikuühiskonna hüvanguks; nõuab rohkemat läbipaistvust rahastamislepingute inimõigustega seotud sätete vallas ning selliste lepingute inimõiguste, demokraatlike ja õigusriigi põhimõtete rikkumise ning tõsiste korruptsioonijuhtumite korral peatamise mehhanismide ja kriteeriumide täpsustamisel; kutsub komisjoni üles rangelt vältima kolmandate riikide valitsustele antava eelarvetoetuse kasutamist tegevustoetuseks riikides, kus leiavad aset laialdased inimõiguste rikkumised ning inimõiguste kaitsjate represseerimine;

43. nõuab, et EL hindaks ja ennetaks eriti tähelepanelikult kolmandates riikides toimuvaid liidu oma poliitilisi ning projektide ja rahastusega seotud rikkumisi, luues selleks muu hulgas kaebuste esitamise mehhanismi üksikisikutele ja rühmadele, kelle õigusi ELi tegevus nendes riikides võib rikkuda;

44. väljendab heameelt demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames kodanikuühiskonna organisatsioonidele kogu maailmas pakutava hindamatu abi üle, mis oli Euroopa Liidu peamine vahend inimõigustealase välispoliitika elluviimisel; nõuab, et rahastule järgneva ülemaailmse vahendi raames suurendataks kodanikuühiskonna ja inimõiguste rahastamist veelgi;

45. palub komisjonil luua koostöös Euroopa välisteenistusega raamistik Euroopa Investeerimispanga (EIP) väljaspool ELi tehtavate tehingute iga-aastase aruandluse jaoks, järgides liidu välistegevuse üldpõhimõtteid, millele osutatakse ELi lepingu artiklis 21 ning ELi inimõiguste strateegilises raamistikus ja tegevuskavas; palub tungivalt komisjonil tagada, et EIP toetatavad projektid oleksid kooskõlas ELi inimõiguste poliitika ja kohustustega ning et oleks kehtestatud vastutusele võtmise mehhanismid EIP tegevusega seotud rikkumistest teatamiseks üksikisikute jaoks; palub, et EIP arendaks oma sotsiaalseid standardeid käsitlevat poliitikat ja muudaks selle inimõiguste poliitikaks pangandusvaldkonnas; nõuab inimõigustealaste võrdlusnäitajate lisamist oma projektide hindamisse;

Inimõigusi ja demokraatiat käsitlev ELi tegevuskava

46. väljendab heameelt inimõigusi ja demokraatiat 2020.–2024. aastal käsitleva ELi tegevuskava vastuvõtmise üle; väljendab pettumust selle üle, et Euroopa välisteenistus (EEAS) ei osutanud piisavalt tähelepanu Euroopa Parlamendi ja selle inimõiguste allkomisjoni pakkumisele hea institutsioonidevahelise koostöö vaimus aktiivselt selle ettevalmistustesse panustada;

47. kutsub EEASi üles pidama regulaarselt nõu kodanikuühiskonnaga ning astuma uue tegevuskava rakendamisel struktureeritud ja korrapärasesse dialoogi Euroopa Parlamendi pädevate organitega, et võimaldada parlamendil tegevuskava meetmetes oma rolli mängida, seda eriti parlamentaarse diplomaatia kaudu, ning tõhusalt täita oma kontrollija rolli; soovitab kehtestada võrdlusaluste ja arengu näitajate kogumi, et tegevuskava rakendamist tõhusalt jälgida; kutsub EEASi üles nende võrdlusaluste põhjal tegevuskava eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest teavitama; nõuab, et EEAS võtaks regulaarselt järelmeetmeid seoses parlamendi resolutsioonide ja aruteludega, mis puudutavad tegevuskava rakendamist; rõhutab, et liikmesriigid peavad võtma vastutuse tegevuskava eest ning osalema selle täitmist käsitleva iga-aastase aruande koostamises, andes aru selle strateegilise dokumendi alusel tehtust;

Reageerimine globaalsetele inimõiguste ja demokraatia proovikividele

Demokraatlik valitsemistava ja kodanikuühiskonna tegutsemisruum

48. on seisukohal, et demokraatlik valitsemine ja õigusriik on kogu maailmas eri tegurite koosmõjul rünnaku all, mille hulka kuuluvad autoritaarsuse ja populismi tõus, suurenenud ebavõrdsus ja vaesus, surve kodanikuühiskonnale, valeuudiste, desinformatsiooni, küberohtude ja hübriidsõja levik, poliitiline sekkumine ja välisjõudude poolt korraldatud kampaaniad, ametiasutuste usaldusväärsuse kadu, ühiskondade polariseerumine ja avalikke huve kaitsvate kollektiivsete organisatsioonide nõrgenemine; rõhutab lisaks, et rünnakud meediavabadusele ning katsed manipuleerida avalikku arutelu valeuudiste levitamise kaudu sotsiaalmeedias pole kunagi olnud nii sagedased ega tugevad kui praegu; väljendab muret asjaolu üle, et autoritaarseid käitumismustreid, nagu kodanikuühiskonna osalejate tembeldamist „välisagentideks“, võetakse üle ja levitatakse üle kogu maailma;

49. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid jätkaksid demokraatlike institutsioonide ning ülemaailmsete läbipaistvate ja usaldusväärsete valimisprotsesside tugevdamise toetamist, julgustaksid ja hoogustaksid demokraatlikku arutelu, võitleksid ebavõrdsusega, tagaksid kodanikuühiskonna organisatsioonide töö, toetaksid dialoogi ühiskonna eri segmentide vahel, võitleksid korruptsiooniga ja tugevdaksid kohtusüsteemide sõltumatust; nõuab, et EL oma pingutusi valimiste vaatlemise alal veelgi tugevdaks ning teeks tihedamat koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige nendega, kellel on eriline tähtsus, nagu Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon;

50. rõhutab, et korruptsioon ja inimõiguste rikkumised on lahutamatult seotud; nõuab, et EL lõimiks korruptsioonivastase võitluse oma inimõiguste tegevuskavasse; tuletab meelde ELi kohustust kaitsta korruptsioonivastaseid organisatsioone, uurivaid ajakirjanikke ja rikkumistest teatajaid, kes töötavad korruptsiooni ja pettuste paljastamise nimel;

Kliimameetmed ja inimõigused

51. kinnitab, et inimõiguste ja kliima- ja keskkonnameetmete edendamine ja kaitsmine on omavahel seotud, sest eelkõige tagab rahvusvaheline inimõigustealane õigus seaduslikud kanalid, mille kaudu hüvitada kliimamuutustest tingitud kahju, et rakendada meetmeid kliimamuutustega võitlemiseks ning võtta riike, eriti kõige rohkem saastavaid riike, ettevõtteid ja otsustajaid vastutusele kliimamuutustega seonduva tegevuse eest;

52. toetab kaasavat ja õiguspõhist lähenemist kliimameetmete edendamiseks, mis tagab avalikkuse osaluse ja ligipääsu kliimamuutuste ja nende tagajärgedega seonduva õiguse loomisele, rakendamisele ja sellega seonduvate poliitiliste otsuste ülevaatamisele; kinnitab, et kliimamuutuste vastu võitlemine käib käsikäes planeedi ja selle loodusvarade kaitsjate, sealhulgas maa- ja keskkonnakaitsjate ning põlisrahvaste kogukondade toetamise ja kaitsmisega;

ELi lähenemine konfliktidele, vastutus inimõiguste rikkumiste eest ja võitlus karistuseta jäämise vastu

53. rõhutab kaasaegsete konfliktide keerukust, mis tihti kujunevad välja riigisiseselt riiklikul või piirkondlikul tasandil, mõnikord hübriid- või küberrünnakute kujul, hõlmavad mitmeid osapooli, sealhulgas terroristlikke ühendusi ja mitteriiklikke osalejaid, ning millel on katastroofilised humanitaarsed tagajärjed, eriti võitlejate ja mittevõitlejate eristamise

keerukuse tõttu; nõuab, et EL tugevdaks oma reageerimist konfliktidele, tegeledes nende algpõhjustega, investeerides jõupingutustesse konfliktide ennetamisel ja nende vahendamisel, tehes ja jättes ruumi poliitilistele lahendustele, luues liite sarnaseid seisukohti jagavate riikide ja piirkondlike organisatsioonidega, pakkudes täiendavat finants-, tehnilist ja personaliga seotud tuge tsiviilmissioonidele või sõjaväeoperatsioonidele, mille eesmärk on rahu tagamine, ning edendades usalduse suurendamise algatusi sõdivate riikide vahel; nõuab lisaks, et EL tagaks nendes jõupingutustes soolise perspektiivi arvesse võtmise, suurendades naiste ja noorte rolli konfliktide ennetamisel ja lahendamisel ning rahuvalves, humanitaarabis ja konfliktijärgses ülesehitustöös, üleminekuperioodi õigusemõistmises ning inimõiguste ja demokraatlike reformide edendamisel; nõuab lisaks, et EL tegeleks inimkaubanduse ning seksuaal- ja soopõhise vägivalla küsimustega ning tagaks pideva juurdepääsu põhilistele ja eluliselt olulistele tervishoiuteenustele; rõhutab, et on oluline tagada ELi poliitika sidusus seoses territooriumi okupeerimist või annekteerimist puudutavate olukordadega; tuletab meelde, et rahvusvaheline humanitaarõigus peaks juhtima ELi poliitikat kõigis sellistes olukordades, sealhulgas pikaajalise okupeerimise korral;

54. kutsub kõiki valitsusi üles tagama rahvusvahelistele vaatlejatele, sealhulgas Euroopa Liidu eriesindajale, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ja ÜRO erimenetlustele, piiranguteta ligipääsu kõigile oma territooriumidele; rõhutab, kui oluline on peamiste rahvusvaheliste humanitaarorganisatsioonide takistamatu juurdepääs jätkuvatest konfliktidest ja sõjalisest agressioonist mõjutatud piirkondadele;

55. kutsub liikmesriike üles ÜRO relvakaubanduslepingu (ekspordi ja ekspordi hinnangu kohta) artikli 7 ja relvaeksporti käsitleva ELi ühise seisukoha sätteid rangelt järgima, keeldudes igasugusest relvaveost, millega võib kaasneda oht, et importiv riik võib toime panna või soodustada tõsiseid inimõiguste või rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, sealhulgas seoses Euroopa rahutagamisrahastuga (EPF);

56. kutsub liikmesriike üles looma Euroopa rahutagamisrahastu raames inimõiguste samba millesse kuuluks muu hulgas kodanikuühiskonna toetamine ja mõjuvõimu suurendamine, sealhulgas programmide kaudu, mille rahalised vahendid on spetsiaalselt eraldatud inimõiguste kaitsjate kui rahu ülesehitamisse panustajate toetamisele; kutsub liikmesriike üles kaaluma võimalust lisada tulevasse Euroopa rahutagamisrahastusse inimõiguste kaitse meetmed, sealhulgas kohustus järgida kindlat inimõigustealase hoolsuse kaitse- ja julgeolekuküsimuste poliitikaraamistikku, mis on inspireeritud ÜRO inimõigustealase hoolsuse poliitikameetmetest;

57. kinnitab veel kord oma vankumatut toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule (ICC) ja kutsub Rooma statuudi osalisriike üles tagama Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule piisavad rahalised vahendid, et võimaldada tal täita tema volituste piires talle antud tööülesanded; nõuab, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus jätkaks oma tööd erapooletult ja sõltumatult; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles julgustama kõiki ÜRO liikmeid Rooma statuuti ratifitseerima ja rakendama; kutsub Rooma statuudi allakirjutanuid ICC-ga koostööd tegema; peab ICC vastu suunatud rünnakuid sügavalt kahetsusväärseks ja lõpuks mõistab hukka individuaalsed sanktsioonid, mis on selle personalile kehtestatud, eelkõige ICC peaprokuröri vastu kehtestatud sanktsioonid, mis on vastuvõetamatud; kutsub osalisriike üles võtma konkreetseid meetmeid, et kõrvaldada kõnealused sanktsioonid ja toetada neid, keda need sanktsioonid mõjutavad; rõhutab, et ICC on ainus rahvusvaheline institutsioon, millel on võimekus menetleda maailma kõige julmemaid kuritegusid ja kaitsta ohvreid, kellel pole muid valikuvõimalusi; tunnustab sõltumatute läbivaatamisekspertide tööd, kelle ülesanne on välja selgitada reformimist vajavad valdkonnad, ja kutsub ICC-d üles võtma kõik vajalikud meetmed, et parandada selle tulemuslikkust, tõhusust ja positiivset mõju, eriti kogukondadele ja ohvritele, keda tema töö mõjutab; palub ELil ja selle liikmesriikidel jätkata ICC sõltumatuse ja erapooletuse kaitsmist rünnakute vastu, mille eesmärk on rahvusvahelise kriminaalõiguse toimimise takistamine; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles uurima võimalusi ja tutvustama uusi vahendeid, et panustada võitlusse rahvusvaheliste kuritegude vastu, aidata rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste ohvritele avada juurdepääs rahvusvahelisele kohtumõistmisele ning saada õiguskaitset ja hüvitust, suurendades selleks muu hulgas liikmesriikide kolmandate riikide suutlikkust kohaldada oma õigussüsteemides üldise jurisdiktsiooni põhimõtet;

58. kordab oma üleskutset komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale nimetada rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvahelise õiguse valdkonnas ELi eriesindaja, kelle ülesanne on edendada, kinnistada ja esindada ELi välispoliitika valdkondades ELi kohustust võidelda karistamatusega;

59. kutsub ELi liikmesriike ja ELi genotsiidivastast võrgustikku üles toetama ÜRO uurimisrühma praegu toimuvate ja äsja sooritatud kuritegude kohta tõendite kogumisel, säilitamisel ja talletamisel, et need tõendid ei kaoks;

60. väljendab vajadust tagada kõigile rahvusvaheliste inimõiguste ja humanitaarõiguse rikkumiste ohvritele õiglus ning nõuab kõigi jätkuvate relvastatud konfliktide valguses vaenutegevuse viivitamatut lõpetamist; rõhutab ka, et rahvusvahelisel üldsusel on kohustus karistamatus ja mitmetes riikides toime pandud jämedad rikkumised lõpetada;

61. väljendab sügavat muret selle pärast, et seksuaalset ja soolist vägivalda kasutatakse sõjarelvana; tuletab meelde, et seksuaalkuriteod ja sooline vägivald liigitatakse Rooma statuudis sõjakuritegudeks, inimsusvastasteks kuritegudeks või genotsiidi või piinamise koostisosadeks; kutsub üles kooskõlastatud tegevusele, lõpetamaks seksuaalse vägivalla kasutamine sõjarelvana; kiidab heaks ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 2467 (konfliktiga seonduva seksuaalvägivalla kohta) ja kõik seonduvad resolutsioonid alates ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonist nr 1325 (naiste, rahu ja julgeoleku kohta), mis kinnitab ÜRO Julgeolekunõukogu pühendumust hoida ära seksuaalvägivalla kasutamine osana sõja- ja terrorismitaktikast, kasutades süüteo toimepanijate vastu kõiki oma kasutuses olevaid vahendeid, sealhulgas sanktsioone ja teisi sihtmeetmeid; rõhutab vajadust tagada, et sõjategevuse käigus toimunud vägistamise naissoost ohvritele pakutaks kogu vajalikku ohutut meditsiinilist ja psühholoogilist abi ja teenuseid, sealhulgas ohutut aborditeenust, nagu on sätestatud rahvusvahelises humanitaarõiguses; nõuab, et EL võitleks seksuaal- ja reproduktiivõiguste rikkumiste karistamatuse vastu konfliktiolukordades ning toetab naiste ja tütarlaste õigusi tõele, tõhusatele õiguskaitsevahenditele ja hüvitistele nende õiguste rikkumise eest; lisaks kiidab heaks 30. oktoobril 2019. aastal ÜRO loodud konfliktiga seonduva seksuaalvägivalla ohvrite globaalse fondi, mille eesmärk on aidata neil hüvitamisega ühineda;

62. võtab teadmiseks ÜRO hindamisaruanded õiguste tagamise ja abi andmisega seotud jõupingutuste kohta seoses rahuvalveoperatsioonidel ÜRO ja seotud personali poolt toime pandud seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamisega; rõhutab vajadust selle järele, et ÜRO, ELi liikmesriigid ja ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika organid viiksid viivitamata ja äärmiselt otsustavalt läbi uurimise kõigi ÜRO, riikide ja ELi töötajate suhtes, kes on pannud toime seksuaalvägivallaakte, esitaksid neile süüdistuse ja mõistaksid nad süüdi; tuletab meelde vajadust asjaomaste struktuuride reformimiseks viisil, mis lõpetaks ÜRO ja ELi töötajate karistamatuse ning looks toimivad ja läbipaistvad järelevalve- ja vastutusmehhanismid; peab vastuvõetamatuks, et kohtumenetlused seoses väidetavate kuritarvitustega on praeguseni olnud täielikult vabatahtlikud ning sõltunud sõdureid lähetanud riigist; on veendunud, et koolituse ja haridusega saab selliseid raskeid kuritegusid vähendada ja ära hoida; tuletab meelde, kui kiireloomuline on tulevikus selliseid kuritegusid ära hoida, et taastada kohalike elanike usaldus rahvusvahelise rahuvalve vastu;

63. rõhutab seost inimõiguste rikkumiste ja laialdase karistamatuse ning vastutuse puudumise vahel piirkondades ja riikides, mida on mõjutanud konfliktid või mida iseloomustab poliitiliselt motiveeritud hirmutamine, diskrimineerimine, ahistamine ja rünnakud, röövimine, politseivägivald, meelevaldsed vahistamised, piinamised ja tapmised; nõuab, et EL toetaks karistamatuse vastu võitlemise meetmeid ja vastutuse edendamist riikides, kus karistamatuse dünaamika premeerib suurima vastutuse kandjaid ja karistab ohvreid;

64. kahetseb vajadust eemaldada Sahharovi auhinna laureaat Aung San Suu Kyi Sahharovi auhinna kogukonnast vastusena tema tegevusetusele ja aktsepteerimisele seoses jätkuvate Myanmari rohingjade kogukonna vastu suunatud kuritegudega, kuid pooldab seda otsust;

65. väljendab muret selle üle, et illegaalsete uimastite vastase sõja raames leiavad aset kohtuvälised tapmised, piinamised ja muud inimõiguste rikkumised; kordab, et võitlus kuritegevuse vastu ei õigusta inimõiguste rikkumist, ning kutsub üles parimate tavade, sealhulgas õigusriigist lähtuva kahju minimeerimise käsituse koondamisele;

66. avaldab tunnustust ÜRO eriraportööri (kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste alal) Agnès Callamardi tööle ja panusele võitluses karistuseta jäämise vastu, kui ta uuris 2019. aastal võimalike kohtuväliste mõrvade juhtumeid, näiteks ajakirjanik Jamal Khashoggi mõrva, puutudes samal ajal kokku hirmutamise ja ähvardustega;

67. toetab õigusasutuste reforme, tagamaks nende erapooletus ja sõltumatus, sealhulgas kohtunike värbamise ja ametisse nimetamise, korruptsiooni ja soolise kallutatusega seotud probleemidega tegelemisel;

68. nõuab autonoomse, paindliku ja reageerimisvõimelise globaalse ELi inimõiguste sanktsioonide mehhanismi, nn ELi Magnitski Akti viivitamatut vastuvõtmist ja rakendamist ELi olemasolevate inimõiguste ja välispoliitika meetmete kogumi olulise osana, mis võiks tugevdada ELi rolli globaalse inimõiguste eestvedajana, võimaldades kehtestada tõsiste inimõiguste rikkumiste, sealhulgas inimõiguste ränkade rikkumistega seotud süsteemsete korruptsioonikuritegude eest vastutavate või neile kaasa aidanud isikute, riiklike ja valitsusväliste osalejate ning muude üksuste vastu sihitud sanktsioone; kiidab heaks globaalsete inimõiguste sanktsioonide mehhanismide vastuvõtmise üha enamates riikides; rõhutab, et see süsteem peab olema kooskõlas ELi kohtuliku kontrolli mehhanismiga; rõhutab selle tõhusaks rakendamiseks vajalike piisavate ressursside eraldamise vajadust; nõuab Euroopa Parlamendi osalusega ELi tasandi nõuandekomitee kehtestamist; rõhutab, et selline mehhanism aitab võidelda inimõiguste rikkumiste vastu, võidelda karistamatuse vastu ja kaitsta inimõiguste aktiviste ja kaitsjaid kogu maailmas, samuti kinnitab taas selle tähtsust, et Euroopa Liit kehtestaks tõhusalt inimõiguste rikkumise eest sanktsioone, mis tähendab seetõttu kvalifitseeritud häälteenamuse kasutamist; kiidab heaks nõukogu otsuse vastuvõtmise sihipäraste piiravate meetmete kohta, et takistada küberrünnakuid ja neile reageerida, kui sellised rünnakud on väliseks ohuks ELile või selle liikmesriikidele;

69. on arvamusel, et ülemaailmset COVID-19 puhangut ei tohiks kasutada ettekäändena sanktsioonirežiimide õõnestamiseks; rõhutab aga, et kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega ei tohiks sanktsioonid takistada humanitaarabi, sealhulgas arstiabi andmist;

Inimõiguste kaitsjad

70. mõistab hukka inimõiguste kaitsjate tapmised, meelevaldse kinnipidamise, piinamise, tagakiusamise, ahistamise, hirmutamise, väljapressimisega survestamise, nende füüsilise ja digitaalse kaugjälgimise ja nende, nende perekondade, advokaatide ning nende toetajate ja mõttekaaslaste vastu suunatud laimukampaaniad; märgib suure murega 2019. aastal mõrvatud või vägivaldse rünnaku ohvriks langenud maa või keskkonna inimõiguste kaitsjate aina kasvavat arvu, kes astusid välja loodusvarade kaitsmise ja isikute õiguse eest elada ohutus ja tervislikus keskkonnas; märgib, et mõnedes maailma paikades on sellised rünnakud saavutanud ohtliku taseme; rõhutab sellega seoses inimõiguste kaitsjate erilist kaitsetust ja vajadust piisava kaitse järele, et võimaldada neil teha nende elutähtsat tööd ahistamist ja tagakiusamist kartmata; rõhutab usupõhiste organisatsioonide rolli humanitaarkriisidele reageerimisel, rahu, õigluse ja inimõiguste üldise austamise edendamisel, vägivalla ohjamisega tegelemisel ning konfliktide lahendamiseks läbirääkimistel vahendajana tegutsemisel;

71. on eriti mures karistuste arvu suurenemise pärast, mis ei taga rahvusvahelises õiguses nõutavaid õiglase kohtumenetluse miinimumnõudeid; kutsub ELi üles jätkama koostöö ja diplomaatia kasutamist, et tagada kõigi inimeste õiguse õiglasele kohtupidamisele täielik austamine;

72. nõuab kõigi inimõiguste kaitsjate vastaste rünnakute lõpetamist, kõigi omavoliliselt kinni peetud isikute vabastamist ja vastutavate isikute vastutusele võtmist; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles välja töötama strateegilist kõrgetasemelist visiooni, võitlemaks sagenevate ülemaailmsete rünnakutega inimõiguste kaitsjate vastu, sealhulgas võttes vastu tugevad välisasjade nõukogu järeldused, millega välisministrid peaksid nõudma ELilt ambitsioonikat ülemaailmset tegevust inimõiguste kaitsjate kaitseks; kutsub ELi institutsioone üles suurendama oma toetust inimõiguste kaitsjatele peamise ja lahutamatu osana liidu inimõigustega seonduvast välispoliitikast; rõhutab, et selle poliitika elementide rakendamiseks on hädavajalik poliitiline dialoog ELi mittekuuluvate riikide ametiasutustega ja nende kaasamine, kohtumenetluste jälgimine, riigivisiitidel inimõiguste kaitsjatega kohtumine, külastused kinnipeetavate inimõiguste kaitsjate juurde, ümberpaigutamise toetus ja avalikud teadaanded; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid oma jõupingutusi suurendaksid, tegutsedes juhtudel, kus inimõiguste kaitsjate õigusi on rikutud, kooskõlastatud viisil ning neid instrumente sõltumata asjaomasest riigist sidusalt ja ühtselt kasutades; nõuab sellega seoses, et EL ja selle liikmesriigid avaldaksid iga-aastased nõukogu järeldused inimõiguste kaitsjate kohta, tehes kokkuvõtte nende tegevusest inimõiguste kaitsjate küsimuses ja sätestades strateegilised kohustused inimõiguste kaitsjate jaoks kõrgeimal tasandil; toonitab parlamendi ja selle inimõiguste allkomisjoni pidevat tegutsemist 2019. aastal, et tõmmata tähelepanu inimõiguste kaitsjate, sealhulgas Sahharovi auhinna laureaatide ja nominentide olukorrale ning neid toetada, eelkõige juhul, kui nad on ohus või seisavad silmitsi oma õiguste rikkumisega;

73. nõuab, et EL tagaks soopõhiste ohtude ja vägivallaga silmitsi seisvatele naissoost inimõiguste kaitsjatele juurdepääsu kaitsemehhanismidele, toetaks neid poliitiliselt, abistaks rahaliselt tugevamalt sõltumatuid kodanikuühiskonna organisatsioone, kes edendavad naiste ja tütarlaste õigusi kõigis valdkondades, ning võtaks inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste lisana vastu inimõiguste kaitsjaid käsitleva meetmetepaketi, mis pakuks ELile praktilisi samme naissoost inimõiguste kaitsjate vajaduste paremaks rahuldamiseks kogu maailmas;

74. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles tegutsema ambitsioonikamalt vangistatud inimõiguste kaitsjate vabastamise tagamiseks, sealhulgas vangistatud inimõiguste kaitsjate tavapäraseks saanud juhtumite puhul, mis illustreerivad seda, kuidas represseerivad valitsused kogu maailmas kasutavad järjekindlalt seadust ära, et püüda inimõiguste kaitsjaid mustata ja vaigistada; rõhutab, et selliste juhtumitega on seotud ka Sahharovi auhinna laureaadid ja finalistid;

75. nõuab tungivalt, et ELi delegatsioonid ja liikmesriikide esindused jätkaksid avaliku diplomaatia ja algatuste kasutamist inimõiguste kaitsjate üksikjuhtumite tõstatamiseks ning vajaduse korral erakorraliste viisade väljastamise hõlbustamiseks ja ajutise peavarju pakkumiseks ELi liikmesriikides;

76. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid parandaksid juurdepääsu ELi viisadele inimõiguste kaitsjate lühiajaliseks ümberpaigutamiseks, eelkõige ELi viisakäsiraamatusse inimõiguste kaitsjatele ja nende pereliikmetele lihtsustatud tingimuste võimaldamise kohta juhiste lisamise kaudu, ja töötaksid viisanõudeid käsitlevates õigusaktides, eriti viisaeeskirjas muudatuste tegemise nimel;

77. kiidab heaks ELi inimõiguste kaitsjate mehhanismi ProtectDefenders.eu uuendamise veel kolmeks aastaks 2019. aasta novembris; tuletab meelde selle mehhanismi olulisust inimõiguste kaitsjate kasvavate vajaduste ja nende mitmekesiste probleemidega toime tulemiseks; nõuab selle mehhanismi tugevdamist ja selle pidevat ümberhindamist kooskõlas selle vajadustega;

Naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus

78. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama soolise võrdõiguslikkuse strateegiat ühtselt nii ELis kui ka väljaspool seda ning võtma tõhusaid ja konkreetseid meetmeid, et võidelda naiste õiguste, soolise võrdõiguslikkuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste vastase tegevusega;

79. tuletab meelde, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused ja piisav seksuaalharidus on põhiõigused; nõuab, et EL ja liikmesriigid kinnitaksid naiste võõrandamatud õigused kehalisele puutumatusele, väärikusele ja autonoomsele otsustusprotsessile ning toetaksid kõigi inimõiguste universaalsust ja jagamatust igas kontekstis ning kaitseksid ja edendaksid eriti neid, mis on kõige vähem kaitstud, nagu seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused;

80. peab kiiduväärseks nõukogu eesistujariigi järeldusi, mida toetab 24 liikmesriiki ja milles käsitletakse ELi tegevuskava soolise võrdsuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta välissuhetes aastateks 2021–2025 (soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava III), nähes seejuures ette kindla toetuse ja meetmed seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste küsimuses; nõuab siinkohal ELi mittekuuluvate riikide, eriti laienemisprotsessis osalevate ja naaberriikide ELi toetuse suurendamist, mis rakendavad uut poliitikat ja õigusalaseid muudatusi eesmärgiga joondada riiklikud õigusraamistikud rahvusvaheliste ja kestliku arengu eesmärkide kohustustega, mis on seotud naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkusega, ennetada naiste ja tüdrukute vastast vägivalda ja selle vastu võidelda, kaitsta naissoost inimõiguste kaitsjaid, edendada naiste seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi, tagada noortele inimestele teadusel põhinev, laiaulatuslik ja piisav seksuaalharidus, võimaldada tütarlastel ja noortel naistel turvaliselt täiskasvanuks saada ning hoida ära seksuaal- ja soopõhist vägivalda, naiste suguelundite moonutamist ja muid kahjulikke tavasid, sealhulgas varajasi ja sundabielusid, ning nende tavade levik lõpetada;

81. nõuab lisaks, et EL ja liikmesriigid edendaksid soolist võrdõiguslikkust ning seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi kõigis oma välistegevustes, sealhulgas mitmepoolsetel ja kahepoolsetel foorumitel, pöörates erilist tähelepanu tõrjutud rühmadele, näiteks LGBTI-inimestele, ning eesmärgile saavutada üldine tervisekindlustus seotud seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste ja HIV-sekkumiste kaudu;

82. julgustab tegema rohkemat pelgalt struktuuriliste sooliste ebavõrdsuste algpõhjuste leevendamisest, tagades võrdsed võimalused ja tugevdades naiste osalust;

83. juhib tähelepanu vajadusele luua sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused ning keskkond, milles vanemad saavad jätkata oma kutsealast arengut;

84. kutsub liikmesriike üles võtma vastu ühine lähenemisviis ja tegema koostööd rahvusvaheliste institutsioonidega, et saada uusi, võrreldavaid ja segregeeritud andmeid, ning töötama välja sihipärased poliitilised ja seadusandlikud sekkumised inimõiguste rikkumiste vastu võitlemiseks ning kutsub komisjoni üles lisama kohustusi ja võrdlusaluseid naiste suguelundite moonutamise likvideerimiseks asjaomaste riikidega peetavatesse koostööläbirääkimistesse ja sõlmitavatesse lepingutesse;

85. tuletab meelde, et Istanbuli konventsioon kui esimene universaalselt siduv leping, mis on suunatud naiste ja tüdrukute vastase vägivalla ning koduvägivalla vastu võitlemisele, seab võrdlusaluse rahvusvahelistele standarditele, mida tuleb ratifitseerida ja rakendada; kordab, et EU liitumine Istanbuli konventsiooniga pole Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2020–2025 määratletud põhilise prioriteedina; nõuab, et EL ja kõik selle liikmesriigid, kes ei ole Istanbuli konventsiooni veel ratifitseerinud ja rakendanud, seda esimesel võimalusel teeksid; nõuab, et EL teeks koostööd teiste riikidega, et tõhustada meetmeid hariduse, tervishoiu ja sotsiaalteenuste, andmekogumise, rahastamise ja kavandamise valdkonnas ning et kogu maailmas paremini tõkestada seksuaalset ja soolist vägivalda ning selle vastu võidelda;

86. rõhutab, et kaitset vajavad rändajatest ja pagulastest naisi ja tütarlapsi tuleks kohelda kui õiguste omajaid;

87. tunnustab ELi ja ÜRO algatuse „Spotlight“ edusamme; kutsub komisjoni üles tagama, et algatusega rahastatavates projektides tegeletaks naiste õiguste rikkumiste algpõhjustega, sealhulgas kahjulike sooliste stereotüüpide püsimise probleemiga;

Lapse õigused

88. kordab oma üleskutset ELile ja selle liikmesriikidele tõhustada koostööd ja dialoogi ELi mittekuuluvate riikidega, seades laste õiguste ja kaitsmise prioriteediks eesmärgiga toetada laste õiguste austamist igal pool maailmas ning tagada, et sellest saavad abi kõik lapsed; julgustab siinkohal ELi ja selle liikmesriike töötama koos partnerriikidega ja lubama täiendavaid rahalisi vahendeid, eelkõige ametliku arenguabi raamistikus, et tegeleda globaalsete probleemidega seoses laste tervise ja haridusega, sealhulgas seoses õigusega saada haridust emakeeles, lapstööjõu kasutamisega, võitlusega vägivalla, seksuaalse kuritarvitamise ning varajase ja sunniviisilise abiellumise, lastega kaubitsemise ja nende ärakasutamise vastu, ning laste relvakonfliktidesse värbamise või seal kasutamise vastu, mille ohvrid on miljonid lapsed; tuletab meelde, et lapse esmased huvid on muu hulgas tema kaitsmine, hooldus ja turvalisus keskkonnas, kus ta saab kasvada vajaliku toe ja kaitsega ning kus tema esmased vajadused on rahuldatud; juhib tähelepanu sellele, et haridus on oluline vahend võitluses laste diskrimineerimise ja nendevastase vägivallaga; kutsub üles võtma meetmeid, et hõlbustada laste juurdepääsu haridusele;

89. kiidab heaks ÜRO lapse õiguste konventsiooni 30. aastapäeva tähistamisel ELi laste õiguste kaitsmise ja edendamise meetmetele pööratud tähelepanu ning kordab oma üleskutset komisjonile uurida, kuidas EL saaks asutusena ÜRO lapse õiguste konventsiooniga ühineda;

Puuetega inimeste õigused

90. kiidab heaks ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle vabatahtliku protokolli 2019. aasta ratifikatsioone; rõhutab puuetega inimeste konkreetsete vajadustega täielikult arvestamise tähtsust; nõuab, et EL lisaks oma välistegevust ja arenguabi käsitlevatesse poliitikameetmetesse võitluse puude alusel diskrimineerimise vastu, samuti võitluse võrdse tööturule ning haridusele ja koolitusele juurdepääsu eest, ning edendaks lahendusi, mis lihtsustavad puuetega inimeste toimimist ühiskonnas; kordab ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamise tõhususe tähtsust nii ELi liikmesriikide kui ka selle institutsioonide poolt, eriti seoses ELi kohustustega humanitaarabi ja rahvusvahelise koostöö osas kõigis asjaomastes ELi poliitikavaldkondades; rõhutab mittediskrimineerimise tähtsust ja vajadust integreerida tõsiseltvõetavalt üldise juurdepääsu põhimõte ja tagada puuetega inimeste kõigi õiguste austamine;

Lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste õigused

91. mõistab hukka LGBTI-inimeste häbimärgistamise, meelevaldse kinnipidamise, piinamise, tagakiusamise ja tapmise ning nendevastase vägivalla õhutamise; peab kahetsusväärseks kasvavat erisuunalist arengut riikide vahel, mis liiguvad LGBTI-inimeste parema kaitsmise poole, eelkõige homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise kaudu, ning riikide vahel, mis neid õigusi õõnestavad ja jätavad ruumi LGBTI-inimeste tagakiusamiseks, diskrimineerimiseks ja häbimärgistamiseks; on veendunud, et vägivaldsed tavad ja vägivallaaktid inimeste vastu, mida pannakse toime nende tegeliku ja arvatava seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, -väljenduse ja -tunnuste tõttu, ei tohiks jääda karistamata ja need tuleb välja juurida;

92. nõuab, et EL mängiks juhtivat rolli LGBTI-inimeste inimõiguste kaitsmisel ning nende diskrimineerimise ja häbimärgistamise, nn parandusteraapia, intersooliste inimeste suguelundite moonutamise ja transsooliste inimeste sunniviisilise steriliseerimise vastu võitlemisel; nõuab, et EL kasutaks kõiki oma kasutuses olevaid diplomaatilisi vahendeid samasooliste partnerite seksuaalsuhete dekriminaliseerimise edendamiseks ning oleks eeskujuks seksuaalsest sättumusest või sooidentiteedist, -väljendusest või -tunnustest tingitud vägivalla ja diskrimineerimisega võitlemisel uue LGBTI+ võrdsuse strateegia tõhusa rakendamise kaudu nii ELis kui ka liiduväliselt; kutsub ELi ja liikmesriike üles rakendama oma välispoliitikas põhjalikult ja järjekindlalt ELi suuniseid LGBTI-inimeste kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks;

93. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on LGBTI-kogukondi tugevalt tabanud koduvägivalla suurenemise tõttu LGBTI-inimeste vastu, kes olid sunnitud karantiini minema või pöörduma tagasi diskrimineerivate perekondade ja leibkondade juurde, ning tööpuuduse ja kodutuse tõttu, vähenenud juurdepääsu tõttu elupäästvale meditsiinilisele ravile, näiteks HIV-teenustele ja soovahetusega seotud arstiabile, ning sagenenud patuoinana kujutamise tõttu; nõuab LGBTI-inimeste kaasamist COVID-19 abiprogrammidesse;

Põlisrahvad

94. on tõsiselt mures põlisrahvaste kogukondade ning üksikisikute kannatuste ja kaitsetuse pärast, mis on tingitud muu hulgas kliimamuutuste ja COVID-19 pandeemia tagajärgedest ning maade ja elatusallika kaotamisest ettevõtete tegevuste ja sellega seonduva kahju tõttu; väljendab kahetsust, et põlisrahvad seisavad jätkuvalt kogu maailmas silmitsi laialtlevinud ja süstemaatilise diskrimineerimise ja tagakiusamisega, sealhulgas sunniviisilise ümberasumise, meelevaldsete vahistamiste ja inimõiguste ning maa kaitsjate tapmisega; soovitab, et EL ja selle liikmesriigid kaasaks hoolsuskohustuse osas asjakohastes ja loodavates raamistikes viiteid põlisrahvastele ja ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni kuuluvatele õigustele ning tagaks, et hargmaised ettevõtted võetaks oma kohustuste rikkumise korral vastutusele;

95. kordab nõuet, et EL, selle liikmesriigid ja nende rahvusvahelise kogukonna partnerid võtaksid kõik vajalikud meetmed põlisrahvaste õiguste tunnustamiseks, kaitseks ja edendamiseks, kaasa arvatud nende keel, maa, territooriumid ja ressursid; väljendab heameelt töö üle, mida kodanikuühiskond ja valitsusvälised organisatsioonid nendes küsimustes teevad; kinnitab veelkord vajadust luua hargmaiste ettevõtete tegevustest tulenevate põlisrahvaste õiguste rikkumiste ja väärkohtlemise kohta kaebuste esitamiseks kaebuste esitamise mehhanism; tuletab meelde oma otsust määrata Euroopa Parlamendi koosseisu alaline raportöör, kelle eesmärk on jälgida põlisrahvaste inimõigustega seotud olukorda; kutsub riike üles ratifitseerima ILO 27. juuni 1989. aasta konventsiooni nr 169 (põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta) sätted;

96. nõuab tungivalt, et valitsused arendaksid ÜRO kestliku arengu eesmärkide kohaselt arengu- ja keskkonnapoliitikat, mis austavad majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi ning kaasavad põliselanikke ja kohalikke elanikke;

Rassismi, diskrimineerimise, ksenofoobia ja sellega seotud sallimatuse vastu võitlemine

97. kiidab heaks 2019. aastal ELi inimõigustealaste suuniste vastuvõtmist nõukogu poolt mittediskrimineerimise kohta välistegevuses; kutsub ELi ja liikmesriike kasutama kõiki oma kasutuses olevaid vahendeid, et tagada rassi, kastikuuluvuse (töö või põlvnemisega seotud), usu, etnilise või rahvusliku päritolu tõttu diskrimineerimise alusel toime pandud õiguste rikkumise eest vastutajate vastutusele võtmine;

98. võtab suure murega teadmiseks kastihierarhia ulatuse ja tagajärjed, kastikuuluvuse alusel diskrimineerimise ning kastikuuluvuse alusel toimuvate inimõiguste rikkumiste põlistamise, k.a õigussüsteemile või tööle juurdepääsu keelamine, jätkuv segregatsioon, vaesus ja häbimärgistamine ning kastikuuluvusest põhjustatud tõkked põhiliste inimõiguste kasutamisel ja inimarengu hõlbustamisel; kordab oma üleskutset arendada välja ELi poliitika kastipõhise diskrimineerimise kohta; kordab oma nõudmist ELile ja selle liikmesriikidele suurendada pingutusi ning toetada ÜRO tasandil, ELi delegatsioonides ja missioonidel kolmandates riikides algatusi kastipõhise diskrimineerimise kõrvaldamiseks;

99. tuletab meelde kaasavate ja rassismivastaste algatuste aktiivse toetamise olulisust, eelkõige arvestades ksenofoobsete ja rassistlike rünnakute sagenemist kogu maailmas ja valjemat üleskutset sotsiaalse õigluse järele, mis kutsus esile ülemaailmsete protestide laine;

Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

100. kordab, et haridusel on oluline roll eelarvamuste ja stereotüüpide murdmisel ning sallivuse, mõistmise ja mitmekesisuse edendamisel, ja rõhutab, et haridus on üks peamisi vahendeid struktuurse diskrimineerimise ja rassismi kõrvaldamiseks meie ühiskonnast; kutsub liikmesriike üles edendama diskrimineerimisvastast poliitikat kõigis valdkondades; on seisukohal, et rassismivastane võitlus on horisontaalne küsimus ja et seda tuleks arvesse võtta kõigis liidu poliitikavaldkondades;

101. kutsub kõiki ELi delegatsioone ja nende vastavaid inimõiguste keskusi järgima järjekindlalt oma kohustust hinnata ja analüüsida mittediskrimineerimise olukorda ning esitada see oma inimõiguste ja demokraatia riiklikes strateegiates peatüki all, mis käsitleb mittediskrimineerimist ja tõrjutust ning selle asjakohastes jaotistes diskrimineerimise konkreetsete aluste ja/või diskrimineeritud rühmade kohta; rõhutab, et inimõigustealaste dialoogide ettevalmistamise ja neile vajaliku teabe pakkumise seisukohast on oluline ajakohastada mittediskrimineerimise olukorda inimõiguste ja demokraatia riiklike strateegiate iga-aastastes rakendusaruannetes ja missioonide juhtide aruannetes ning et suunistest lähtub ka, et EL peab julgustama ja toetama kodanikuühiskonna aktiivset osalemist mitmepoolsetel foorumitel ja mehhanismides seoses kastipõhise diskrimineerimisega (töö ja põlvnemise alusel);

Rahvuslikud, etnilised ja keelelised vähemused

102. taunib asjaolu, et paljud riigid, hoolimata oma rahvusvahelistest kohustustest vähemusi kaitsta, jätkavad rahvuslike, etniliste ja keeleliste vähemuste sunnitud assimileerimise poliitikat, eirates nende põhi- ja inimõigusi;

103. nõuab, et ELi partnerriikide valitsused austaksid kultuuride ja mitmekesisuse säilitamiseks rahvuslike, etniliste ja keeleliste vähemuste põhilisi inimõigusi, sealhulgas nende kultuuri, keelt, religiooni, traditsioone ja ajalugu; kordab vajadust täita kohustusi, mille nad on võtnud rahvusvaheliste lepingute alusel, näiteks Euroopa Nõukogu soovitusi;

Mõtte-, südametunnistuse, usu- ja veendumusvabadus

104. on vapustatud 2019. aastal usu, veendumuste, ateismi või agnostitsismi tõttu sihikule võetud isikute ja rühmade vastu toime pandud tapmiste, kallaletungide ja tagakiusamise, diskrimineerimise, ahistamise ja antagonismile õhutamise ning õiguste piiramise juhtude suure arvu pärast; kinnitab veel kord oma toetust usust või veendumustest tingitud vägivalla ohvritele ning oma pühendumust sellise vägivalla kaotamisele; rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu tagakiusatud usulistele rühmitustele kogu maailmas, kes seisavad silmitsi diskrimineerimise, ähvarduste, jumalateotusseaduste, usuvahetust keelustavate seaduste, pühapaikade lammutamise, vägivalla, orjastamise, vägistamise sunnitud kadumiste, hukkamiste ja genotsiidiga; rõhutab vajadust pöörata kogu maailmas muu hulgas erilist tähelepanu tagakiusatud kristlaste olukorrale, kes moodustavad valdava enamiku usulistest rühmitustest, keda ähvardab diskrimineerimine, vägivald ja surm;

105. väljendab lisaks muret usu kuritarvitamise ja instrumentaalseks muutmise pärast, et õõnestada teisi inimõigusi, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvaid õigusi ja LGBTI-inimeste õigusi; peab kahetsusväärseks, et mõnes riigis on juba olemas, jõustatakse või püütakse kehtestada karistusseadusi, mille alusel on jumalateotus, usuvahetus või usust taganemine karistatavad; rõhutab, et usu- ja veendumusvabadus hõlmab ka õigust mitte uskuda, õigust uskuda teistlikke, mitteteistlikke, agnostitsistlikke või ateistlikke seisukohti ja õigust usust taganeda;

106. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles rakendama ELi suunised usu- või veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta; kordab oma üleskutset nõukogule ja komisjonile hinnata läbipaistvalt ja põhjalikult erisaadiku ameti tulemuslikkust ja lisaväärtust enne, kui komisjon pikendab tema volitusi ning uuendab tema ametikohta; nõuab, et pärast seda hindamist tuleks sellele ametikohale eraldada piisavalt vahendeid, et suurendada ELi tulemuslikkust selles valdkonnas; peab kahetsusväärseks viivitust selle hindamise korraldamisel; kutsub komisjoni üles tagama järgmise ELi erisaadiku ametisse nimetamise, volituste, tegevuse ja aruandluskohustuse läbipaistvuse ning tagama tema pühendumuse kõigi inimõiguste universaalsusele, jagamatusele ja vastastikusele sõltuvusele; tuletab komisjonile meelde vajadust erisaadiku institutsioonilisi volitusi, suutlikkust ja kohustusi nõuetekohaselt toetada;

107. kiidab heaks ülemaailmse vahetusprogrammi usu rolli kohta ühiskonnas, mille algatas 6. septembril 2019. aastal Brüsselis komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja; soovitab aga, et samaväärset tähelepanu pööratakse nii religioonisisestele kui ka religioonidevahelistele suhetele; nõuab sellega seoses ELi toetuse kujundamist religioonisisestele kohaliku tasandi dialoogidele, eesmärgiga võidelda ekstremismi ja vaenukõne vastu; nõuab lisaks mõtte-, südametunnistuse, usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitsmise eesmärkide ulatuslikumat integreerimist ELi inimõigustega seonduvasse tegevusse;

108. kordab akadeemilisele vabadusele omistatud tähtsust ning nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid suurendaksid oma diplomaatilisi jõupingutusi kahe- ja mitmepoolse osaluse kaudu seoses riiklike ja valitsusväliste osalejate akadeemilise vabaduse vastu suunatud ähvarduste või rünnakutega, eriti kõrghariduslike institutsioonide ja nende liikmete vastaste vägivaldsete rünnakutega, samuti diskrimineeriva poliitika või tavadega, põhjendamatute piirangute või survega uurimistegevusele või sõnavõttudele ning alusetute süüdimõistmiste või kinnipidamistega; kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles vaatama uuesti läbi inimõiguste kaitsjate olemasolevad tugi- ja kaitsemehhanismid, et arendada akadeemilise vabaduse vastaste rünnakute korral suutlikkust abi, sealhulgas hädaabi ja toe kindlaksmääramiseks ja osutamiseks; kutsub komisjoni üles tagama pidev kõrgetasemeline toetus Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele, mis on ELi üleilmse inimõigustealase hariduse toetamise lipulaev;

Väljendusvabadus, meediavabadus ja õigus teabele

109. mõistab hukka paljude ajakirjanike, blogipidajate ja rikkumisest teatajate tapmise, röövimise, vangistamise, ahistamise, hirmutamise ja ründamise nii füüsiliste kui ka kohtulike vahenditega ning interneti ja meedia kontrollimise või seiskamise; tuletab meelde, et väljendus- ja meediavabadus on demokraatliku ühiskonna vundament; tunnistab õiguse teabele tähtsust tänapäevases ühiskonnas, sealhulgas kõigi etniliste kogukondade emakeeles, ja kõigi suhtlemisvormide rolli pluralismikultuuri arendamisel; tuletab meelde, et meedia peaks järgima mittediskrimineerimise põhimõtet;

110. mõistab hukka mõnede režiimide ja ametiasutuste katsed kaotada õigus väljendusvabadusele või meediavabadusele või seda piirata, mida nad ebaseaduslikult põhjendavad vajadusega tugevdada turvalisust või rahvatervist, võidelda terrorismi, laimamise, solvamise või jumalateotuse vastu; rõhutab uut niisuguse tsensuuri lainet, mille kehtestamiseks kasutavad mõned valitsused ettekäändena COVID-19 pandeemia ajal valeuudistega võitlemist;

111. mõistab hukka väärinfo- ja propagandarünnakud, mille eesmärk on rünnata väärtuseid, mille edendamise eest EL seisab, ja võtta sihikule vähemused; on sügavalt mures vihakõne ning vägivallale õhutamise sagenemise pärast veebis ja väljaspool seda, kuna see kujutab endast otsest ohtu õigusriigile ja inimõigustes sisalduvatele väärtustele; märgib, et suurenenud sotsiaalne ja poliitiline polariseerumine, mida võimendavad sotsiaalmeedia vaimset erksust uinutavad algoritmid, õhutab radikaliseerumist, pärsib täielikult kriitilist mõtlemist, muudab dialoogi võimatuks ja sillutab teed äärmuslusele;

112. soovitab kehtestada parimad võimalikud kaitsemeetmed väärinfo levitamise ja vaenuliku propaganda vastu, töötades selleks nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil välja õigusraamistiku hübriidohtudega, sealhulgas küber- ja infosõja vastu võitlemiseks; toetab algatusi, mis aitavad eristada võltsuudiseid ja propagandistlikku valeinformatsiooni teabest, mis on kogutud ajakirjanike tehtud tõelise ja sõltumatu töö tulemusel;

113. rõhutab meediakanalite koondumise juhtumeid üksikisikute kätte ning meediaomandi läbipaistvuse puudumist, mis piirab pluralismi, mis on oluline erapooletule teabele juurdepääsuks;

114. mõistab karmilt hukka ajakirjanike suhtes algatatud alusetud kohtumenetlused eesmärgiga nad pankrotti ajada (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid) ja nad vaikima sundida, eriti kõrgete ametnike korruptsioonijuhtumite korral; märgib vajadust luua varajase hoiatamise platvormid juhuks, kui ajakirjanikud on ohus, ja platvormid, mis tagavad nende töö kaitsmise, et võimaldada teistel ajakirjanikel jätkata käimasolevaid uurimisi ilma õiguslikke tagajärgi kartmata;

115. tuletab meelde, et väljendusvabaduse või meediavabaduse mis tahes piiramisel peab olema õiguspärane eesmärk kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 19 sätestatud rahvusvaheliste kohustustega;

116. nõuab, et EL teeks kõik endast oleneva, et kaitsta sõnavabadust, meediavabadust ja neid, kes selle eest seisavad; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles mõistma hukka kõik ajakirjanike vaigistamiseks kasutatavad füüsilise või kohtuliku hirmutamise vahendid; nõuab tungivalt, et ELi eriesindaja pööraks erilist tähelepanu meedia vabaduse, sõltumatuse ja mitmekesisuse kaitsmisele kogu maailmas; rõhutab, kui oluline on tagada sõnavabadust internetis ja mujal käsitlevate ELi inimõigustealaste suuniste tõhus ja süstemaatiline rakendamine ja jälgida korrapäraselt nende mõju;

Kolmapäev, 20. jaanuar 2021

117. toonitab meediamaastike pidevat muutumist ja sotsiaalvõrgustike järjest laiemat kasutamist kogu maailmas; rõhutab selliste muutustega kaasnevaid probleeme ja ohte seoses muu hulgas sõnavabaduse rikkumisega internetis ja mujal, tsensuuri, andmekaitse, vaenukõne, ahistamise ning ajakirjanike ja rikkumistest teatajate ohutusega; kutsub komisjoni üles sotsiaalmeediaettevõtete poliitikat ja tavasid jälgima, sealjuures eriti nende eneseregulatsioonivahendeid, millel on mõju väljendusvabaduse rakendamisele kogu maailmas, ning esitama vajaduse korral poliitika või õigusaktide muutmise ettepanekud;

Surmanuhtlus, piinamine ja muud väärkohtlemise vormid

118. mõistab hukka piinamise, ebainimliku või alandava kohtlemise ja surmanuhtluse, mida kohaldatakse jätkuvalt paljudes riikides kõikjal maailmas; palub, et riigid, kes ei ole seda veel teinud, kehtestaksid viivitamata surmanuhtluse moratooriumi, mis on esimene samm selle kaotamise suunas; väljendab heameelt selle üle, et mitmes riigis, mis pole seni surmanuhtlust kaotanud, vähenes 2019. aastal poliitiline toetus surmanuhtluse säilitamisele; peab aga kahetsusväärseks mõnede riiklike õigusasutuste otsuseid, mille tulemusel hukkamiste arv eelnevate aastatega võrreldes kasvas; kutsub ELi üles ka edaspidi süstemaatiliselt surmanuhtluse kasutamist hukka mõistma ja korraldama kõikjal maailmas surmanuhtluse vastaseid teavituskampaaniaid; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid surmanuhtluse kaotamist kõigil rahvusvahelistel foorumitel ja taotleksid sellele seisukohale võimalikult laialdast toetust;

119. kinnitab veel kord oma otsustavust saavutada piinamise keelamine igal pool maailmas, toetades ohvrite kaitsmist ja piinajate vastutuselevõtmist; kiidab heaks piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärikust alandavat kohtlemist või karistamist käsitlevate ELi suuniste uuendamise; nõuab tungivalt, et kõik ELi liikmesriigid ja teised riigid, kes ei ole veel ratifitseerinud piinamise ning muu julma, ebainimliku ja inimväärikust alandava kohtlemise või karistamise vastast ÜRO konventsiooni, mille 35. aastapäeva 2019. aastal tähistati, ja selle fakultatiivset protokolli, selle konventsiooni ratifitseeriksid; tunnustab kodanikuühiskonna organisatsioonide ja inimõiguste kaitsjate tähtsust võitluses piinamise ja muude väärkohtlemise vormide vastu;

Võitlus kaasaegse orjanduse ja inimkaubanduse vastu

120. nõuab tugevamat rahvusvahelist reageerimist kaasaegse orjanduse ja inimkaubanduse ning selle võrgustike kaotamisel, ettevõtetele uute hoolsuskohustuste kehtestamist selliste olukordade tuvastamiseks, hindamiseks, lõpetamiseks, ennetamiseks ja leevendamiseks ja ametiasutustega koostöö tegemiseks ning karistusmeetmete täiendamist kaubitsejate vastu, kes kaasaegset orjandust ära kasutavad või sellest kasu lõikavad; tuletab meelde, et need vastuvõetamatud töötingimused kahjustavad inimväärikust ja inimeste põhiõigusi; palub, et riigid, kes ei ole seda veel teinud, ratifitseeriksid ILO konventsioonid, mis on seotud nende probleemide ja lapstööjõu kasutamise vastase võitlusega;

Majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused

121. nõuab, et EL välispoliitika ja välistegevuse kaudu tugevdaks jõupingutusi majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste edendamisel ja kaitsmisel, eelkõige tõhusalt rakendades rahvusvaheliste lepingute inimõigusi käsitlevaid klausleid, kaasa arvatud tööjõudu puudutavad sätted, ning investeerides kultuuri ja haridusse kui püsivate muutuste allikatesse; kiidab heaks vägivalla ja ahistamise vastase ILO konventsiooni vastuvõtmise, mis sisaldab uusi ja siduvaid rahvusvahelisi tööstandardeid, mis on hädavajalikud vägivalla ja ahistamise kaotamiseks töövaldkonnas ja ohvrite kaitsmiseks; rõhutab emade erilise kaitsmise vajadust töökohal, raseduse ajal ja pärast seda, sealhulgas seoses rasedusaegse tervishoiu, emapuhkuse ning rasedus- ja sünnitushüvitise, tööhõivekaitse ja mittediskrimineerimise ning rinnaga toitmisega;

122. mõistab hukka asjaolu, et töötajate ja ametiühingute õiguste rikkumine jätkub kogu maailmas ning et ühinemisvabadus, õigus kollektiivläbirääkimisi pidada, õigus teabele, konsultatsioonidele ja osalemisele ning kollektiivhagide esitamisele ja õigus õiglasele töötasule, inimväärsetele töötingimustele ning töötervishoiule ja -ohutusele on selliste rikkumiste keskmes;

123. tuletab meelde, et juurdepääs kultuurile ja haridusele on põhiõigused; märgib kultuuridiplomaatia tähtsust vahendina rahu ja inimõiguste austamise väärtuste edendamiseks; nõuab, et EL integreeriks kultuuri, hariduse ja seotud asjakohased õigused ELi inimõiguste poliitika osana oma välistegevusse;

Ettevõtlus ja inimõigused

124. tunneb heameelt paljude Euroopa ettevõtete katsete üle rakendada oma ettevõtte vastutust käsitlevaid põhimõtteid, austada inimõigusi ning rakendada mitmesuguseid kehtestatud poliitikameetmeid ja õigusakte, mille eesmärk on julgustada või nõuda hoolsust erinevates liikmesriikides; kutsub ELis asuvaid ettevõtteid üles täitma oma ettevõtte vastutust, liikudes ELi ühtsel turul kehtivate eetikareeglite ja -standardite järgimise poole;

125. nõuab, et loodaks ELi kohustuslik inimõiguste- ja keskkonnaalase hoolsuse instrument, millega kohustataks ettevõtteid aktiivselt tegelema oma äritegevuse ja tarneahelate võimaliku inimõigusi kahjustava mõju tuvastamise, hindamise, leevendamise, ennetamise ja sellest teatamisega, ning mis kehtiks äriühingutele, ettevõtete juhtidele ja tippjuhtidele rikkumise korral ning pakuks ohvritele juurdepääsu õigusemõistmisele ja õiguskaitsevahenditele; kiidab heaks teadaande, et komisjoni ettepanek sisaldab vastutusrežiimi; kutsub komisjoni üles kaaluma, kas kõige raskemate rikkumiste suhtes oleks võimalik kohaldada ka muid vastutuse liike, sealhulgas kriminaalvastutust;

126. soovitab, et sellesse instrumenti kaasataks eraldi osana seaduslik hoolsuskohustus, et ennetada kaasaegse orjuse ja lapstööjõu kasutamist ettevõtete poolt nende ülemere-tarneahelates; soovitab, et läbipaistvusnõue oleks osa hoolsuse instrumendist, et hõlbustada ohvrite juurdepääsu kaebuste lahendamisele; nõuab tõhusaid mehhanisme, et kaitsta kaebuste esitajaid kättemaksu eest, sealhulgas õigusaktide eest nn üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide tõkestamiseks; tuletab meelde arvukaid inimõiguste rikkumisi, mis võivad esineda seoses loodusvarade ekspluateerimisega;

127. rõhutab, et kõigile riikidele on oluline täielikult rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, ning kutsub neid ELi liikmesriike, kes ei ole veel vastu võtnud ettevõtjate õiguste alaseid riiklikke tegevuskavasid, tegema seda võimalikult kiiresti; ergutab ELi ja liikmesriike osalema konstruktiivselt ÜRO valitsustevahelises töörühmas, mis käsitleb rahvusvahelisi korporatsioone ja teisi ärilettevõtteid seoses inimõigustega;

128. rõhutab vajadust luua siduva iseloomuga rahvusvaheline instrument, et reguleerida rahvusvahelises inimõigustealases õiguses hargmaiste ja rahvusvaheliste korporatsioonide ning muude ettevõtete tegevust;

Uued tehnoloogiad ja inimõigused

129. on mures mitmesuguste andmetel ja uuel tehnoloogial põhinevate vahendite kasutamise pärast COVID-19 pandeemiale reageerimisel; rõhutab nendega kaasnevaid sageli raskestimärgatavaid ohte seoses põhivabaduste kasutamise, võimu kuritarvitamise ja suurema kaitsetusega küberrünnakute ees, kui ei ole kehtestatud tõhusaid tehnilisi ja õiguslikke kaitsemeetmeid; väljendab muret selle üle, et tehnoloogiat kasutatakse jätkuvalt väljendusvabaduse jälgimiseks ja piiramiseks ning ahistamise vahendina; nõuab, et EL kehtestaks globaalse privaatsuse ja andmekaitse standardite loomise liidrina uusi norme ja parimaid tavasid nii ELi-siseseks kasutamiseks kui ka lahendustena kogu maailmas ülevõtmiseks, et ennetada uute andmepõhiste vahendite võimalikku kahjulikku mõju;

130. väljendab jätkuvat muret relvastatud droonide kasutamise pärast väljaspool rahvusvahelist õigusraamistikku seoses oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooniga relvastatud droonide kasutamise kohta ([8]); kutsub ELi veelkord üles töötama kiiresti välja siduv raamistik relvastatud droonide kasutamise kohta, tagamaks, et liikmesriigid ei paneks oma õiguslikke kohustusi järgides toime ebaseaduslikke sihipäraseid tapmisi ega lihtsustaks selliseid tapmisi muude riikide jaoks; nõuab ka, et komisjon teavitaks parlamenti edaspidi põhjalikult ELi vahendite kasutamisest kõigi droonide ehitamisega seotud teadus- ja arendusprojektide rahastamiseks; nõuab, et tulevaste droonide arendamise projektide puhul hinnataks nende mõju inimõigustele; tuletab meelde oma 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni autonoomsete relvasüsteemide kohta ([9]); nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning liikmesriigid keelustaksid täielikult autonoomsete relvade väljatöötamise, tootmise ja kasutamise, millel puudub sisuline inimkontroll sihtmärkide valimise ja ründamise kriitiliste funktsioonide üle; nõuab rahvusvaheliste läbirääkimiste algatamist õiguslikult siduva vahendi üle, mis keelaks surmavad autonoomsed relvad ilma sisulise inimkontrollita; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning liikmesriigid võtaksid selles osas rahvusvaheliste läbirääkimiste jaoks vastu ühise seisukoha;

([8]) ELT C 285, 29.8.2017, lk 110.
([9]) ELT C 433, 23.12.2019, lk 86.

Rändajad ja pagulased

131. nõuab tungivalt, et valitsused tugineksid pandeemiale reageerimisel inimõiguste ja -väärikuse austamisele ning otsiksid lahendusi, mis arvestaksid rändajate ja pagulaste kaitsetu olukorra ja nende vajadusega kaitse järele, kooskõlas solidaarsuse ja partnerluse põhimõtetega ning tuues selgust asjakohastesse ja kättesaadavatesse seaduslikesse rändevõimalustesse; kutsub ELi ja liikmesriike üles tegelema rände algpõhjustega, mille tõttu üksikisikud ja perekonnad oma kodumaalt lahkuvad, kuna nad ei saa elada väärikas ja turvalises keskkonnas;

132. rõhutab vajadust võidelda inimkaubandusega tegelevate kuritegelike organisatsioonide ja üksikisikute vastu; peab kahetsusväärseks pagulaslaagrites viibivate pagulaste tröötitut olukorda, väljavaadete puudumist, varjupaigataotluste menetlemise pikka ooteaega ning juurdepääsu puudumist põhilistele meditsiiniteenustele ja laste puhul ka haridusele; nõuab, et rändajate ja pagulaste kinnipidamisele leitaks vabadusekaotuseta alternatiive, ning on sellega seoses vastu rändajate ebainimlikule või alandavale kohtlemisele; rõhutab inimõiguste austamise olulisust kohustuslike tervisekontrollide läbiviimisel ning toonitab, et kõigile varjupaigataotlejatele ja rändajatele tuleb tagada juurdepääs olulistele teenustele, sealhulgas terviklikele tervishoiuteenustele; rõhutab, kui oluline on tagada varjupaigaõigus kogu maailmas;

133. kutsub ELi liikmesriikide pädevaid asutusi üles kohtlema pagulase staatust taotlevaid inimesi heatahtlikult ja hoolsalt ning kooskõlas õigusriigiga, ning toetama taotlusi perede taasühinemiseks, eesmärgiga teha lõpp olukordadele, milles pagulased, eriti lapsed, oma lähisugulastest eraldatakse;

Demokraatia toetamine

134. kutsub ELi üles suurendama oma toetust demokraatlikule kodanikuaktiivsusele, mis on populismi, natsionalismi ja autoritaarsete režiimide tõusu kontekstis alates 2019. aastast kasvanud; kutsub komisjoni ja nõukogu üles tugevdama liidu demokraatia toetusprogramme ülemaailmselt, edendades demokraatiat toetavaid alt üles suunatud protsesse ning suurendades institutsioonide vastupanuvõimet; tõstab siinjuures esile Euroopa Parlamendi tegevust demokraatia toetamiseks, sealhulgas valimisvaatlus-, vahendus- ning koolitus- ja mentorlusprogrammid, mida tuleb kohandada vastavalt muutuvale olukorrale partnerriikides, võttes seejuures kaasatud kolmandate riikidega dialoogi ja partnerluse tugevdamiseks arvesse nende kultuurilist ja riiklikku tausta; toetab nõukogu 14. oktoobri 2019. aasta järeldustes demokraatia kohta ning ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas 2020–2024 esitatud üleskutset edendada paindlikumat, innovaatilisemat, pikaajalisemat ja konfliktitundlikumat lähenemist demokraatia toetamisele; tunnustab ning sellega seoses ka julgustab ja toetab niisuguste sõltumatute organisatsioonide tööd, mis tegutsevad Euroopa Liidu põhiväärtuste alusel ja soodustavad maailmas demokraatiale üleminekut;

135. võtab endale kohustuse edendada demokraatlike protsesside, eelkõige eri valitsusväliste osalejate poliitiliste ja teemapõhiste kampaaniate rahastamise läbipaistvust;

o

o o

136. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassamblee 75. istungjärgu presidendile, ÜRO Inimõiguste Nõukogu presidendile, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ning ELi delegatsioonide juhtidele.